

KPKB
KOMORA
PODNIKŮ
KOMERČNÍ
BEZPEČNOSTI
ČESKÉ REPUBLIKY

ČASOPIS KOMORY PODNIKŮ KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI ČR

1/2022

BEZPEČNOST

S PROFESIONÁLY

**KONFERENCE OCHRANA
MĚKKÝCH CÍLŮ 2022**

**UKRAJINA A SOUČÁSTI
JEJÍHO BEZPEČNOSTNÍHO
SYSTEMU**

**DRONY – POMOCNÍCI,
NEBO HROZBA Z NEBES?**

ISSN 2336-4793

9 772336 479003

WWW.KPKBCR.CZ

KPKB
KOMORA
PODNIKŮ
KOMERČNÍ
BEZPEČNOSTI
ČESKÉ REPUBLIKY

BEZPEČNOST S PROFESIONÁLY

Šéfredaktor

Mgr. et Bc. Kateřina Poludová, DiS.

Jazyková spolupráce

PhDr. Alena Hasáková

Redakční rada

Ing. Václav Jahodář

Mgr. et Bc. Kateřina Poludová, DiS.

Ivo Kolář

doc. PhDr. Barbora Vegrachtová, Ph.D., MBA

Inzerce

sekretariat@kpkbcr.cz

Nesignované fotografie a články

Redakce

Vydavatel

KPKB ČR, Vrážská 1562/24a,
153 00 Praha 5

Registrace

Bezpečnost s profesionály

MK ČR E 20140

ISSN 2336-4793

Tisk

Bittisk s r. o. B. Němcové 53,
746 01 Opava

Rozšiřování zdarma

Autorská práva vykonává vydavatel,
užití celku nebo částí, rozmnožování
a šíření jakýmkoli způsobem
je bez výslovného souhlasu
vydavatele zakázáno.

Na zadních stranách obálky
členové KPKB ČR

ÚVODNÍ SLOVO

Vážení čtenáři,

venku rozkvétá ve své nejkrásnější podobě jaro a my se v letošním roce setkáváme opět na stránkách našeho časopisu – a opět ve značně rozjitřené době.

Počátkem roku jsme určitě všichni doufali, že se pomalu začneme zotavovat po dvou těžkých letech doby covidu a život se pomalu vrátí do normálu a každodenní rutiny. Bohužel se tak ale neděje a od konce února 2022 jsme zasaženi dalšími traumatizujícími událostmi, tentokrát v souvislosti s válkou na Ukrajině.

Asi nikdo z nás nečekal, že ve 21. století bude schopen civilizovaný stát napadnout tak otřesným způsobem svého v podstatě bratrského souseda a že se z lidí, kteří vedle sebe žili celá desetiletí v míru, stanou prakticky přes noc vrazi a oběti.

Názory na tento konflikt jsou různé, ale já i mé okolí věc vnímáme tak, že byl brutálně napaden civilizovaný demokratický stát s nestoudným cílem srazit jej na kolena a porobit. A to se přiči všem principům mírového soužití novodobých národů.

Podporujeme tedy boj i za naše kulturní hodnoty a životní úroveň.

Ani v této nelehké době však nezhálíme a věnujeme se s tradičním úsilím našim každodenním povinnostem a práci. S kolegy z NSBS se nadále účastníme jednání k přípravě nového návrhu zákona o bezpečnostních činnostech, připravujeme konferenci Ochrana měkkých cílů 2022, která se uskuteční 9. června 2022 v hotelu Olšanka, a jak se můžeme přesvědčit pohledem už na první stránku tohoto časopisu, vychází díky úsilí kolegů z autorského kolektivu a redakce i jeho první letošní číslo.

Přeji Vám, ať se líbí, a nám všem hodně sil a štěstí ke zvládnutí další nelehké doby.

S úctou

Ing. Václav Jahodář
prezident KPKB ČR

KONFERENCE OCHRANA MĚKKÝCH CÍLŮ 2022

Komora podniků komerční bezpečnosti České republiky, z.s., a Česká pobočka AFCEA a pořádá dne 9. června 2022 v Congress & Wellness Hotelu Olšanka SUPERIOR Praha 3, Táboritská 23/1000 konferenci Ochrana měkkých cílů 2022. Konference se zaměřuje na aktuální témata a trendy v oblasti ochrany obyvatelstva a ochrany měkkých cílů proti hybridním hrozbám.

V návaznosti na minulý úspěšný ročník se koná dne 9. června 2022 konference Ochrana měkkých cílů 2022. Letošní konference proběhne v prostorách Hotelu Olšanka, Praha 3. Podobně jako v minulém roce bude konference zaměřena na prezentace a interaktivní diskuse o současných a budoucích hybridních hrozbách v oblasti ochrany měkkých cílů a trendech v oblasti účinných řešení.

Příkládáme tematické bloky konference a časový plán příprav.

Tematické bloky konference:

- Ochrana měkkých cílů a možnosti synergie státních a nestátních bezpečnostních složek a institucí
- Hrozby v kyberprostoru – informační bezpečnost, prevence, osvěta
- Aktuální bezpečnostní výzvy a nové trendy v ochraně obyvatelstva a měkkých cílů
- Bezpečnostní otázky v rámci předsednictví Evropské unie a možnosti mezinárodní spolupráce

V případě zájmu o zapojení se do konference jako partner využijte prosím následující kontakty:

PhDr. Barbora Vegrachtová, Ph.D.,
předsedkyně programového výboru akce,
+420 602 313 129,
barbora.vegrachtova@gmail.com

Ing. Tomáš Müller,
prezident Č. P. AFCEA,
+420 724 600 670,
prezident@afcea.cz

Ing. Václav Jahodář,
prezident KPKB ČR, z.s.,
+420 724 621 777,
sekretariat@kpkbcr.cz

Partnerské podmínky konference Ochrana měkkých cílů II. 2022

Hlavní partner (max. 3x) – 25 000 Kč bez DPH

- Veřejné označení partnera na začátku a konci akce
- Table-top s praktickou ukázkou (stůl, 2 židle, 4x2 m²)
- Krátké vystoupení v rámci zahájení konference '5 minut
- Odborná prezentace '20 minut
- Logo na pozvánce a na registračním webu akce
- Roll up v sále
- 4x registrace na konferenci zdarma
- 2x vstup na číši vína
- Distribuce propagačních materiálů
- PR článek v časopisu Bezpečnost s profesionály

Partner A – 15 000 Kč bez DPH

- Table-top s praktickou ukázkou (stůl, 2 židle, 2x2 m²)
- Odborná prezentace '10 minut
- Logo na pozvánce a na registračním webu akce
- Roll up v sále
- 2x registrace na konferenci zdarma
- Distribuce propagačních materiálů
- Logo v časopisu Bezpečnost s profesionály

Partner B – 10 000 Kč bez DPH

- Table-top s praktickou ukázkou (stůl, 2 židle, 2x2 m²)
- Logo na pozvánce a na registračním webu akce
- 2x registrace na konferenci zdarma
- Distribuce propagačních materiálů
- Logo v časopisu Bezpečnost s profesionály

Partner C – 5 000 Kč bez DPH

- Logo na pozvánce a na registračním webu akce

- 2x registrace na konferenci zdarma
- Distribuce propagačních materiálů
- Logo v časopisu Bezpečnost s profesionály

Registrace na konferenci (pro individuálního účastníka) - 500 Kč bez DPH

Registrace účastníků:

www.ochranamekkychcilu.eu/?page_id=14

KPKB
KOMORA
PODNIKŮ
KOMERČNÍ
BEZPEČNOSTI
ČESKÉ REPUBLIKY

NOVINKY V OCHRANĚ MĚKKÝCH CÍLŮ

Problematika ochrany měkkých cílů v Česku ustoupila během pandemie do pozadí, a k tomu, aby se její význam opět obnovil, nepřispěl ani tak konec pandemické situace a souvisejících omezení, jako spíše válečný konflikt na Ukrajině, který má však s ochranou měkkých cílů jen málo společného. Konflikt nicméně vyvolal vyšší zájem o bezpečnostní opatření u všech skupin obyvatel – od jednotlivců, rodin a obcí až po nadnárodní korporace. Lidé se více než kdy dřív zajímají o zajištění osobního bezpečí, vlastního majetku a bezpečnosti ve veřejném prostoru.

Ochrana měkkých cílů tak zažívá exponenciální poptávku, a to jak na straně veřejnosti, tak na straně provozovatelů a organizátorů. Častou otázkou tedy je, na co se zaměřit, jak předcházet podobným neštěstím, jako byl útok mačetou ve škole v Praze, střelba v nemocnici či narušení konání veřejné produkce nebo společenských setkání a jiných akcí. S oblibou používám odpověď, že 70 % úsilí zabere při organizování nejrůznějších akcí prevence a opatření, která jsou viditelná laickým okem jen zčásti – jakýsi pán „A“. Zbýlých 30 % pak představuje plán „B“ – tedy možnou reakci v případě, kdy navzdory tomu, že jsme se na vše relevantní připravili a učinili vše dle plánu „A“, dojde k mimořádné události. Než se dostaneme k novinkám, které nám obě množiny úsilí posouvají kupředu, dovoluji mi zrekapitulovat to podstatné v tomto poměru.

Ani při sebelepších opatřeních, prevenci a udržení nastavených bezpečnostních procesů neexistuje způsob, jak zajistit 100% bezpečnost pořádaných akcí a aktivit a jak eliminovat každé potenciální nebezpečí na zanedbatelnou úroveň. Koneckonců

některá rizika lze řešit až ve chvíli, kdy se rizikem stanou a plyne z nich hrozba. Při tomto vědomí je třeba vždy najít optimální poměr mezi přijatými opatřeními, jejich smyslem, složitostí a nákladností a mezi pravděpodobností a zranitelností měkkého cíle. Tedy umět využít metody ROI (return of investment, pozn. autora) anebo CBI (cost benefit analýza, pozn. autora) a posoudit přínos námi přijatých opatření.

Ilustrujme si to na jednom výše zmíněném konkrétním případě – na učilišti v Praze mohla být sebelepší kombinace bezpečnostních technologií a procesů u vstupu, sebemodernější zabezpečení tříd a třeba i existence kamerového systému, a přesto by k útoku studenta pravděpodobně tak jako tak došlo a když ne mačetou, tak třeba jiným, dostupnějším a obvyklejším předmětem. Na druhé straně by díky funkčním bezpečnostním technologiím a procesům nemuselo dojít k mnohonásobnému útoku na další osoby, jak tomu bývá na školách v USA, při-

padný útočník by nemohl postupovat tak rychle a s tak fatálními následky, přičemž celá akce by vyžadovala hlubokou znalost prostředí, což omezuje okruh potenciálních útočníků právě na studenty a zaměstnance školy.

Designéri bezpečnostních opatření se proto musí zaměřovat na skloubení jejich smysluplnosti, komplexnosti a uživatelské přívětivosti, musí udělat

všechno pro to, aby byl v případě mimořádné události následek co nejmenší, a současně počítat s tím, že některá rizika a nebezpečí prostě eliminovat nelze. Nicméně by měla probíhat důsledná příprava všech potenciálně ohrožených lidí v objektech na mimořádné bezpečnostní situace – školení, tréninky, cvičení reakcí na simulovaná rizika, protože právě díky výše popsané poptávce má v našem oboru šanci uspět všeobecná akceptace potenciálních rizikových situací a touha po připravenosti na jejich řešení.

První novinkou, kterou bych rád na toto místě zmínil, je postupné zaměřování úsilí designérů bezpečnosti na efektivní pomoc po mimořádné události a snižování jejich škodlivých následků. Není to však nikterak převratně nové téma a vychází z metody DDRM (deterere-detect-reract-mitigate, pozn. autora), „mitigate“, česky snižování následků. Je to jedno z dříve podceňovaných témat při tvorbě opatření. Několik celosvětových sdružení bezpečnostních profesionálů, v čele s ASIS, věnuje tomuto tématu v poslední době velkou pozornost. Jde tedy nejen o snahu o co největší eliminaci nebezpečí útoku, o ztížení pohybu pachatele, snižování okruhu možných pachatelů i prostředků, kterými budou schopni útok spáchat, ale i o zmírnění následků útoku, výcvik v první pomoci, vhodné umístění potřebného vybavení do cílového prostoru a přípravu mnoha dalších kroků, jež bychom mohli v tomto úsilí zmínit. Téměř jistě by se mělo jednat o kombinaci jmenovaných opatření a mnohá další.

Nejdůležitější klíč k úspěšnému zvládnutí přípravy na potenciální rizika představují ovšem lidé, kteří jsou v prvních liniích – zaměstnanci v kontaktu s veřejností, učitelé, úředníci, lékaři a další. Zdá se, že nastala nejpráhodnější doba k jejich vzdělávání, cvičení, tréninku a zvyšování jejich připravenosti na nenadálé situace, neboť panuje všeobecná ochota naslouchat. Co nejdříve je třeba prodiskutovat téma bezpečnostní výchovy na školách, která by pomohla jako základní kámen v budování našeho oboru.

Prospěšnou novinkou v oblasti bezpečnostní prevence se může stát připravovaný český zákon „O bezpečnostní činnosti podnikajících osob“. Jedná se

po dlouhé době opět o aktuální snahu vlády přivést tento zákon k platnosti, a to dokonce už v prvních letech započatého volebního období (dle koaliční smlouvy, pozn. autora). Tento zákon již existuje ve většině států EU i v dalším civilizovaném světě a vhodně upravuje práva a povinnosti při našem podnikání. Z hlediska měkkých cílů přináší obrovský potenciál podnětů ke zlepšení aktuálního stavu na straně provozovatelů i poskytovatelů bezpečnostních řešení a k dotažení činnosti provozovatelů komerční bezpečnosti v ČR na světovou úroveň. V mnoha ohledech by se norma mohla stát přínosem pro celý obor, kterému by nejen vzrostla prestiž, ale dokázal by přilákat opravdové profesionály a osoby se skutečným zájmem o obor komerční bezpečnosti. V konečném důsledku by mohlo dojít nejen k profesionalizaci, ale i k udržitelnému financování, jasnějšímu stanovení kompetencí a odpovědností, a to jak u poskytovatelů bezpečnostních služeb a produktů, tak u jejich odběratelů, tedy samotných provozovatelů měkkých cílů. Komerční bezpečnost totiž zdaleka nepředstavují jen bezpečnostní pracovníci, jejichž činnosti se zákon převážně týká, ale i bezpečnostní konzultanti, soukromí detektivové, bezpečnostní analytici a poskytovatelé technických řešení.

Je nadmíru jasné, že všechny jmenované subjekty by měly s ohledem na globalizaci dnešních rizik a výzev oboru postupovat konzistentně, s aktuálními znalostmi a zejména s odpovědným a profesionálním přístupem ke klientům a k bezpečnosti jako celku. Ano, komerční bezpečnost přestane být jednoduchým druhem podnikání, ale zato se ukáže, kdo ze současných hráčů na tomto poli skutečně stojí o to v tomto oboru zůstat a zdokonalovat se a kdo zvolí jednodušší cestu k zisku. Lze jen dodat, že by se s komerční bezpečností rozhodně nemělo hazardovat a neměla by nadále zůstat deregulovaná a neprofesionální. Současná podoba zákona se teprve tvoří, stejně jako jeho prováděcí vyhlášky, a je velkou neznámou, zda výsledná norma z dílny MV ČR svého potenciálu využije, či nikoli.

Mezi technické novinky lze v posledních letech řadit stále dostupnější analytická soft-

warová řešení kamerových systémů a integraci umělé inteligence do dohledových center, pracovišť městských kamerových systémů a dalších kritických bezpečnostních uzlů. Zaznamenat můžeme postupný odklon od neudržitelné politiky neustálého přidávání různých generací technologií a dalších prvků a monitorovacích zařízení na centrální pracoviště. Nově se bezpečnostní designéri soustředí do integraci různých technologií do jednoho ovládacího celku, kdy je základní vyhodnocování neustále rostoucího objemu vstupních dat úkolem umělé inteligence a člověk se rozhoduje svým nenahraditelným úsudkem až při řešení a reakci na předem selektované podněty. Díky této integraci lze uspořádat lidský kapitál a současně zefektivnit a zrychlit reakci na podněty všech rozvětvených a rozsáhlých technologií na jednom pracovišti.

Mgr. David Rožek, CPP®

Company representative,
Certified Protection Professional,
Board Certified in Security Management

UKRAJINA A SOUČÁSTI JEJÍHO BEZPEČNOSTNÍHO SYSTÉMU (1. ČÁST)

Stěžejním aspektem současné situace na Ukrajině je skutečnost, že tato země prodělala v posledních několika letech objektivní vývoj od postsovětské kleptokracie („zlodějovlády“) směrem k daleko standardnějšímu modelu evropské země (což je zřejmé i s ohledem na fungování bezpečnostního systému).

Úvod aneb Jiný svět je možný

Výše zmíněná charakteristika sice neznamená, že by se v zemi neděla řada nestandardních procesů, včetně korupce na nejvyšších místech, ale obecný sentiment velké části veřejnosti se posunul směrem k optimismu a projektování její budoucnosti spíše směrem na Západ. To pro Moskvu (a Minsk) představuje objektivní hrozbu. Ukrajina by se tak (navíc v kontrastu s objektivním rozvrtem v rámci východu Donbasu) mohla stát pro část společnosti v Ruské federaci a Bělorusku příkladem toho, že „jiný svět je možný“. A to není optikou Moskvy a Minsku žádoucí...

Z tohoto důvodu panovala již před únorovou invazí snaha hospodářskou, společenskou a politickou situaci na Ukrajině co možno zkomplikovat, aby se uvedený sentiment otupil a znegoval. Opotřebovací taktika v posledních týdnech před invazí, byla pro Ukrajinu extrémně psychologicky i jinak vyčerpávající.

Základní údaje o zemi

Ačkoli se nyní Ukrajina nachází v situaci, kdy „všechno je jinak“, není od věci uvést několik statistických údajů.

Rozloha Ukrajiny v mezinárodně uznávaných hranicích činí okolo 603 548 km² (včetně Krymu: 26 081 km², Sevastopolu: 1 079 km² a území na východě země odtržená v roce 2014 představují zhruba 43 390 km² (tedy bezmála tolik, kolik činí rozloha kontinentálního Dánska – 43 094 km²). Území pod správou mezinárodně uznané vlády představovalo 560 158 km².

Co se týče počtu obyvatel, pro červenec 2021 byl uváděn odhad 41 383 182 reálně přítomných obyvatel, respektive

41 213 545 hlášených osob. Tento údaj nezahrnuje Krym a Sevastopol (v dubnu 2014 zde bylo hlášeno dohromady přes 2,3 miliony obyvatel). V případě, že by se plně akceptovaly údaje obou „odtrženeckých“ republik, což se týče jejich počtu populace (3 721 604 osob), a tento údaj by se od oficiální statistiky odečetl, bude se jednat o 37 661 578 reálně přítomných obyvatel. Významný podíl populace představují etničtí Rusové a další slovanské národy, zejména Rusíni a Bělorusové. Populace na východě a jihovýchodě země je přitom nezřídka „národnostně nevyhraněná“ a jazykově „na půli cesty“ mezi ukrajinštinou a ruštinou.

V současnosti, na základě reformních změn z roku 2020, byla Ukrajina po administrativní stránce uspořádána následujícím způsobem – do tří úrovní:

- Nejvyšší úroveň: 27 jednotek, tj. 1 autonomní republika: Krym, 24 oblastí a 2 města se zvláštním statutem: Kyjev a Sevastopol. Tato úroveň je identická se stavem před rokem 2020.
- Střední úroveň: s platností od července 2020 se jedná o 138 jednotek – tj. 136 rajonů (райони) a 2 města se zvláštním statutem – Kyjev a Sevastopol.
- Základní úroveň současného uspořádání Ukrajiny: tu představují obce. Aktuálně se jedná o sjednocená územní společenství (hromady; střediskové obce inspirované modelem existujícím v Polsku), případně samostatná větší sídla, města. Jejich počet bývá uváděn okolo 1470, přičemž tento údaj nepokrývá Kyjev, Sevastopol a Krym a zřejmě i takzvanou „Černobylskou zónu“. V rámci reformy bylo výslovně stanoveno, že tyto jednotky budují přímé vztahy se

státním rozpočtem, čímž obejdou oblasti a rajony. Některé pravomoci z úrovně rajonů byly přeneseny na obce, jiné na oblasti. Význam rajonů tak značně poklesl.

Bez ohledu na výše uvedený proces existuje v rámci země a je také oficiálně vykazována i čtvrtá úroveň administrativního uspořádání státu, koncová sídla, jejichž částečná samospráva nadále existuje. Dnes se jedná o bezmála 30 000 jednotek různého typu, od měst přes sídla městského typu, rady sídel (město a další menší obce), samosprávné vesnice až po nesamosprávné vesnice.

Pro srovnání: Někdejší část Československa, Podkarpatská Rus (Zakarpatská oblast) představuje území o rozloze zhruba 12 777 km², kde je k pobytu hlášeno okolo 1 260 000 obyvatel (to je srovnatelné se Středočeským krajem: území o rozloze 10 928 km² s asi 1 400 000 obyvateli). Správní středisko

Území, odtržená od Ukrajiny v roce 2014

Vedle Krymu a Sevastopolu, jednostranně připojených k Ruské federaci, se jedná o další dva jednostranně vyhlášené útvary. V oficiálních výstupech Ukrajiny je řeč o „územích kontrolovaných rusko-teroristickými uskupeními“ (територія, контролювана російсько-терористичними угрупованнями):

- Doněcká lidová republika (Донецька Народная Республіка) – pokrývající asi 7 853 km², přičemž roku 2019 zde bylo uváděno 2 276 573 obyvatel.
- Luhanská lidová republika (Луганська Народная Республіка) – pokrývající podle nejčastějších údajů asi 8 377 km²; v roce 2019 představovala její populace 1 445 031 obyvatel.

Spolu s Krymem a Sevastopolem to představuje okolo 6 070 000 obyvatel.

Momentka z doby karanténních opatření v Kyjevě. „Městská stráž“ jako seskupení několika dobrovolnických skupin veteránů. I z tohoto důvodu je na nich možno vidět různé uniformy.

Zdroj: Що таке „Муниципальна варта“ та які повноваження вона має під час карантину. Media Sapiens, 13. IV. 2020. <https://1url.cz/iKp07>

Užhorod, které má 116 500 obyvatel (o něco více než Liberec), a druhé nejlidnatější město oblasti Mukačevo, které má 86 000 obyvatel (zhruba jako Pardubice), dělí od sebe vzdušnou čarou asi 40 kilometrů.

Bezpečnostní systém státu, s důrazem na řešení místních záležitostí veřejného pořádku

V bezpečnostním systému Ukrajiny nezůstal po společensko-politických změnách (po roce 2014–2015) kámen na kameni. Celé struktury se personálně obměnily. Zkušené, ale politicky problematické managery i koncové představitele nahradili noví lidé, kterým nechybí nadšení, ale jsou často bez specializovaného vzdělání.

Policejní sbor Ukrajiny

Ten je podřízen Ministerstvu pro vnitřní záležitosti Ukrajiny. Roku 2014 započal v zemi proces komplexních reforem, s cílem zredukovat korupci a nezákonnost v systému soudnictví a prosazování práva. Za tímto účelem jmenoval kabinet do funkce náměstkyně ministry vnitřní Eku Zguladze, jež sehrála významnou roli při reformování policie v Gruzii (kde Ruská federace okupovala část území roku 2008).

Souběžně s přípravou regulačního rámce v lednu 2015 vyhlásilo ukrajinské ministerstvo vnitřní samostatnou reformu do té doby extrémně nepopulární (a i na ukrajinské poměry údajně značně zkorumpované) dopravní policie.

Dne 7. listopadu 2015 vstoupil v plat-

nost zákon č. 2822 o vzniku Národní policie Ukrajiny (namísto původního názvu Ukrajinská policie). Motto sboru zní pro Českou republiku povědomě: Sloužit a chránit.

Národní policie nahradila oficiálně starou milici. Dosavadní milicionáři se mohli stát policisty, pokud úspěšně absolvovali „kontrolu integrity“ a byli zároveň věkově nebo kvalifikačně způsobilí. Přechodné období skončilo 20. října 2016. V této etapě bylo propuštěno 26 % policejních velitelů a dalších 4 400 řadových policistů.

Zároveň probíhal za účasti zahraničních partnerů výběr a školení nových příslušníků.

Další reformní kroky ve sledované oblasti:

- Policie je vnímána v nejlepší slova smyslu jako centralizovaná, standardizovaná, bez možnosti vzniku nekontrolovaných lokálních bratřev.
- Vrcholný management je do pozic uváděn na dobu určitou, obvykle 5 let.
- V roce 2018 začal fungovat model založený na společném hlídování příslušníků pořádkové policie a policie veřejné bezpečnosti, nazývaný „preventivní policie“ (což předtím zřejmě nebylo standardem a hlídky byly víceméně jen reaktivní).
- Bylo zahájeno budování systému reakce na tísňová volání, který zahrnuje 102 operačních středisek

a novou dispečerskou službu. Doba odezvy na volání činí v regionálních centrech údajně nanejvýš 7 minut a v menších obcích 20 minut.

- Byla vytvořena síť situačních center, kde je analyzována kriminogenní situace. V rámci center jsou zřízeny krizové štáby, disponující zázemím pro řešení krizí, kde jsou v případě potřeby koordinovány policejní síly a prostředky při řešení závažných případů narušení veřejného pořádku.
- Došlo k posílení sítě kamerových systémů, kdy do situačních center je napojeno přinejmenším 16 400 kamer. Více než 1 000 kamer umožňuje pokročilé funkce, včetně rozpoznávání tváří a registračních značek vozidel.
- Byly vytvořeny skupiny „zásahové policie“, podporující hlídky v případě nouze.
- Došlo k implementaci prvků community policing do policejní práce. Realizuje se projekt „Police dialogu“ (mediátorů, antikonfliktních týmů) pro pořádání hromadných akcí. Vznikly mobilní policejní skupiny pro řešení domácího násilí.
- Bylo založeno oddělení strategického vyšetřování, za účelem boje proti nejvíce nebezpečným zločineckým organizacím („vorům v zakoně“) a prorůstání zločinu do orgánů činných v trestním řízení atd.
- Byly zahájeny kroky ohledně používání bezpilotních prostředků v činnosti policie.
- Neustále se hodnotí důvěra veřejnosti v policisty. Navíc se policisté hodnotí interně, co se týče jejich spokojenosti, nemluvě o neustálém hodnocení managementu. I z otevřených zdrojů a z prostředí jinak kritických nevládních platform (jako Hirondele Foundation) je konstatováno, že situace se díky tomu mnohonásobně zlepšila.
- Celkový pocit z policistů na ulici je deklarován jako pozitivní. Policisté jsou v daleko větší míře než v minulosti mladí (zájemci o pozici musí být v době nástupu mladší 35 let), komunikativní, proaktivní, ochotní pomáhat. Nejedná se o starý model, kdy prioritou byla represe, vzbu-

zování strachu a hledání prostoru pro získání neoprávněné výhody či přímo úplatku. Podle průzkumů přesáhla v roce 2016 důvěra veřejnosti v policii v moderní historii poprvé hranici 50–55 %.

- Klade se velký důraz na komunikaci s veřejností, nejenom po linii sociálních sítí. Trendem je robustní prezentace výsledků a úspěchů, důraz na řeč čísel. V roce 2017 byla vyvinuta aplikace „Moje policie“ (<https://appmypolice.com>), která pomáhá občanům komunikovat s hlídkovou policií. Díky této aplikaci přichází výzva přímo do policejní databáze. Inovace snížila reakční časy o 40 % a volání pomocí programu bylo šestkrát rychlejší než telefonní hovor na linku 102.
- Byl zvýšen počet zástupců Ukrajiny komunikujících s Interpolem. V Haagu začal působit zástupce Ukrajiny při Europolu. Celkem 24 policistů bylo postupně zapojeno do mírových misí na Kypru, v Jižním Súdánu a v Kosovu.
- Platy policistů se postupně zvyšovaly (kurz ukrajinské hřivny, UAH, a koruny se přitom dlouhou dobu držel na poměru zhruba 1:1). V roce 2016 činil průměrný plat policisty 5000 UAH, v roce 2017 okolo 6050 UAH, v roce 2018 okolo 9400 UAH a roku 2019 okolo 12200 UAH.
- Byl spuštěn program bydlení pro policisty. Každoročně byly stovkám policistů poskytnuty za výhodných podmínek byty, kdy v případě setrvání u sboru (logicky bez zjištění korupce či jiného selhání) mohou počítat s desítkami procent refundací souvisejících splátek hypotéky.
- Došlo k vytvoření policejní komise pro kontrolu policejní práce, kde 60 % sestavy tvoří lidskoprávní aktivisté. O přijetí nebo odvolání místních představitelů pořádkové a dopravní policie spolurozhodují zástupci místně příslušných obcí.
- Došlo k přezbrojení, s důrazem na vybavení od firmy Heckler & Koch MP5.
- Uniforma je jednotná, západního střihu. Součástí uniformy je odznak a číslo, které je zakázáno odstranit nebo zakrýt.

Sbor zaměstnával podle stavů před vypuknutím současné války 130 000 osob, z toho 119 000 policistů a 11 000

civilních zaměstnanců. Roční rozpočet sboru byl uváděn ve výši 13,9 miliardy ukrajinských hřiven (tj. pro rok 2016, kdy byl kurz hřivny a koruny zhruba 1:1).

Struktura Národní policie Ukrajiny

Ta je v různých zdrojích prezentována poněkud rozdílně, a tak jsou následující podklady spíše indikativní. V rámci vedení policie jsou specificky systemizovány tyto součásti:

- Organizační, finanční a rozpočtový odbor pro formování a provádění politiky v oblasti boje proti trestné činnosti, ochrany ekonomiky a majetkových práv.
- Služba pro ochranu lidských práv sleduje případy označitelné za mučení, kruté, nelidské nebo ponižující zacházení.
- Odbor ochranné policie je mezi-regionálním územním orgánem, který mimo jiné provozuje agendu ochrany osob, agendu práce v utajovaném režimu a boj proti nejzávažnějším formám organizovaného zločinu, boj proti případům, kdy je podezření z prorůstání zločinu do prostředí orgánů činných v trestním řízení, a řešení případů „vorů v zákoně“.
- Útvar rychlého nasazení (Корпус Оперативно-Рпаткової Дії, KORD; KORD), který řeší mimořádné události, jež překračují kapacity sil rychlé reakce nebo jednotek operativního pátrání.

Pořádková policie

Nepřetržitě hlídkuje po celém území státu, zajišťuje veřejný pořádek a bezpečnost, jako první reaguje na hlášení o přestupcích a mimořádných událostech, poskytuje policejní služby, primární lékařskou a pohotovostní péči, zajišťuje bezpečnost silničního provozu, posuzuje případy správních deliktů a uplatňuje prostředky administrativního trestání, organizuje bezpečnostní opatření na místě nehody, respektive přípravu potřebných dokumentů.

Služba zahrnuje hlídky pěší, automobilové a motocyklové, koňské a cyklistické (v parcích) a říční. Hlídky jsou vybaveny moderními komunikačními prostředky a propojeny s elektronickými databázemi, což umožňuje včasné získávání operativních informací. Řeší také případy domácího násilí, mimo-

řádnou pomoc obětem nebezpečných činů, ale i aktivity označitelné jako community policing.

Kyjev se stal prvním městem, kde byl nový model pořádkové policie zaveden. Stalo se tak v červenci 2015. Dalšími „testovacími“ městy se v srpnu 2015 stala města Lvov a Oděsa. Postupně (do května 2016) se transformovala i další města a regiony – například v listopadu 2015 Podkarpatská Rus.

Kriminální policie Ukrajiny se skládá z následujících součástí:

- oddělení vyšetřování trestných činů
- oddělení boje proti nelegální migraci a obchodování s lidmi
- oddělení provozní služby
- oddělení pro podporu činností souvisejících s nebezpečnými materiály
- oddělení technických opatření
- oddělení kriminální analýzy (vyhledávání informací a hodnocení rizik)
- odbor pro ochranu zájmů společnosti a státu
- oddělení provozních a technických opatření
- kybernetická policie (včetně boje s poškozováním práv k duševnímu vlastnictví)
- personální sektor
- oddělení finanční podpory a účetnictví
- sekce utajeného režimu

Národní policie Ukrajiny zřídila i vlastní vzdělávací instituce:

- Policejní akademie Krivoj Rog
- Vyšší policejní škola pro hlídkovou policii – Kyjev, Žitomir, Rivne
- další specializované vzdělávací instituce, například pro pyrotechniky

Registrované kriminalita

Ta podle oficiálních vyjádření od roku 2016 postupně klesá. Nicméně například počet vražd zůstává vysoko nad evropským průměrem (roku 2019 se jednalo o 3,1 vraždy na 100 000 obyvatel).

doc. Mgr. Oldřich Krulík, Ph.D.
plk. Martin Bohman, Ph.D.

Mgr. Radek Pospíšil
odbor centrální analytiky Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování,
Vysoká škola AMBIS;
Mezinárodní bezpečnostní institut,
Policejní akademie České republiky v Praze

Organigram ukrajinské policie

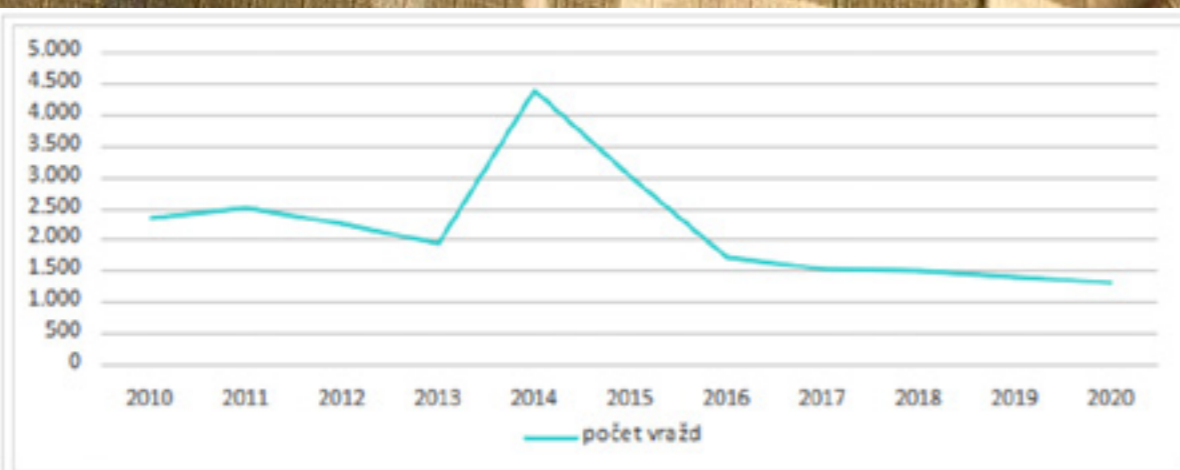
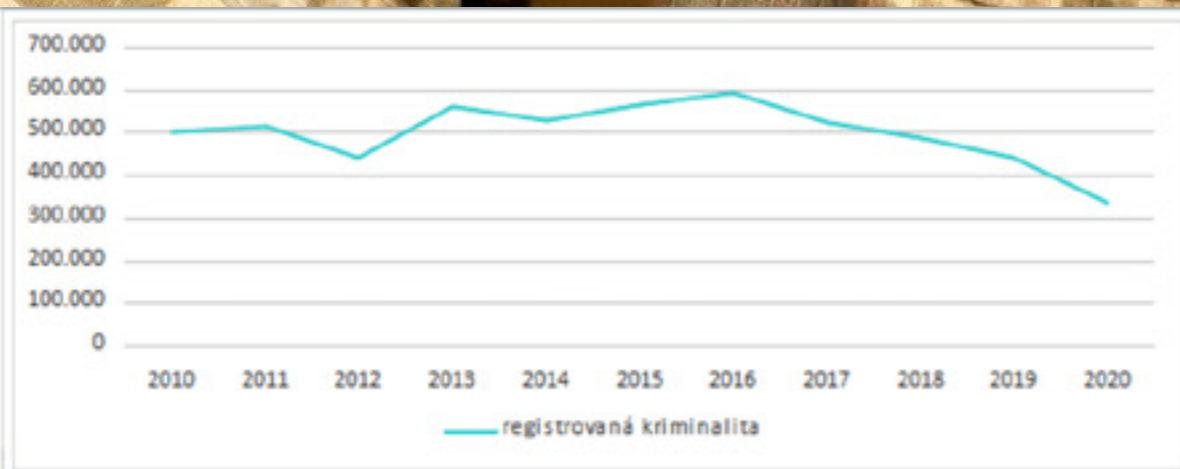
Slavnostní přísaha nových pochůzkových policistů v kontextu „Nové policie“ Ukrajiny. Na rozdíl od policistů s primárně celostátní působností je součástí uniformy tzv. domovenka. Zde se jedná o v rámci války těžce zkušenoé město Mariupol (původně okolo 460 000 obyvatel – tedy více než například Brno).

Zdroj: Патрульна поліція мариуполя присягнула на вірність українському народові. Міністерство внутрішніх справ України, 30. V. 2016. <https://1url.cz/fKpVL>

Табунка а граф: Регистрована криминалнта на Украјнѐ – в летећ 2010 аз 2019

Rok	Registrowaná kriminalita	Z toho nezletilí pachatelé	Z toho vraždy
2010	500 902	17 342	2 356
2011	515 833	17 846	2 506
2012	443 665	14 238	2 261
2013	563 560	8 781	1 955
2014	529 139	7 467	4 389
2015	565 182	7 171	3 004
2016	592 604	5 230	1 726
2017	523 911	5 608	1 551
2018	487 133	4 750	1 508
2019	444 130	4 088	1 428
2020	335 000	-	1 326

Zdroj: Statistika. Nový Kriminální Codeks; Reformování kriminálního zákonodárství Ukraíny.
<https://newcriminalcode.org.ua/statistics>

НАЦІОНАЛЬНА ГВАРДІЯ УКРАЇНИ

Тиждень патрулювання

у цифрах та фактах

- підтримання правопорядку у **21** обласному центрі держави та місті Києві,
- **17** містах обласного та районного підпорядкування;
- участь у заходах щодо запобігання виникненню і поширенню **COVID-19** в Україні;
- пошук безвісти зниклих громадян;
- протидія незаконному видобутку бурштину;
- забезпечення правопорядку на **195** масових заходах;
- забезпечення громадського порядку в районі **ООС**;
- вилучення наркотичних речовин та зброї;
- повернення майна.

З 26 жовтня по 1 листопада 2020 року військовослужбовці Нацгвардії: **затримали 68 осіб** за підозрою у вчиненні злочину **764 особи** за адміністративні правопорушення

Použití zdroje:

- HOLDSWORTH, N. Next Revolutionary Step in Ukraine: Reform the Police. Christian Science Monitor, 28. II. 2014. <https://1url.cz/jKT3c>
- KRÉDL, Jaromír. Obecni policie ve vybraných zemích postsovětského prostoru. Ochrana a Bezpečnost, 2016, č. 2. http://www.ochab.ezin.cz/O-a-B_2016_B/2016_OaB_B_01_kredl.pdf
- MyPol System. Facebook. <https://www.facebook.com/mypolssystem/>
- POSPÍŠIL, Roman. Soukromé bezpečnostní služby v postsovětském prostoru. Ochrana a Bezpečnost, 2019, č. 1. http://ochab.ezin.cz/O-a-B_2019_A/2019_OaB_A_02_pospisil.pdf
- State Statistics Service of Ukraine. <https://ukrstat.org/en>
- Адміністративно-територіальний устрій України. Державний картографо-геодезичний фонд України; Укркартгеофонд. <https://kgf.com.ua/>
- Військовослужбовці Нацгвардії виходять на самостійне патрулювання вулиць. Права та обов'язки. Телевізійна служба новин, 1. VIII. 2019. <https://1url.cz/BKT39>
- ГОНЧАРОВА, К. Що таке Муніципальна варта та які повноваження вона має під час карантину. Media Sapiens, 13. IV. 2020. <https://1url.cz/iKp07>
- Департамент патрульної поліції. <http://patrol.police.gov.ua/>
- Закон України Про охоронну діяльність No4616-17. Верховна Рада України. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4616-17?test=4/UMfPEGznhhAjZiwJEnQTH4Z.s80msh8le6>
- Закон України Про приватну детективну (розшукову) діяльність No3726. Liga zakon. http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JH2VI00V.html
- Кабінет міністрів України постанова від 18 листопада 2015 р. №960. Київ Про затвердження Ліцензійних умов провадження охоронної діяльності. Верховна Рада України. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/960-2015-%D0%BF#n99>
- Міністерство внутрішніх справ України. In: <http://www.mvs.gov.ua/>
- Муніципальна варта Києва демонструє реальні результати. Київська міська рада, 20. III. 2018. [cit. 6. VI. 2021] <https://1url.cz/wKTTN>
- Національна Гвардія України. [cit. 30. VIII. 2021] <https://ngu.gov.ua/>
- Один день з патрулями Нацгвардії в курортному селищі Приморське. Національна гвардія України, 3. VIII. 2021. <https://1url.cz/2KGPo>
- Патрульна поліція Миколаєва. https://vk.com/niko_police
- Поліція Києва. Youtube. <https://www.youtube.com/user/militiakiev>
- Проект Закону про муніципальну варту. Верховна Рада України. <https://1url.cz/iKT38>

SYSTÉM STŘELECKÉ PŘÍPRAVY PODLE NADSTAVBOVÉHO ZÁKONA

Na konci ledna loňského roku nabyl účinnosti nový zákon č. 14/2021 Sb., o nakládání se zbraněmi v některých případech ovlivňujících vnitřní pořádek nebo bezpečnost ČR (tzv. nadstavbový zákon). Vedle jiných novinek vytvořil také systém střelecké přípravy, jehož účelem je zlepšování znalostí, schopností a dovedností střelců.

Zákon předpokládá, že v rámci systému střelecké přípravy budou vytvořeny konkrétní programy střelecké přípravy jednak pro oblast vnitřního pořádku a bezpečnosti ČR a také pro oblast obrany ČR. Programy střelecké přípravy pro oblast vnitřního pořádku a bezpečnosti ČR upravuje nařízení č. 255/2021 Sb. Programy pro oblast obrany ČR nejsou zatím stanoveny vůbec.

V současné době upravuje nařízení č. 255/2021 Sb. pět různých programů střelecké přípravy:

- MV-101 - teoretické znalosti a bezpečný nácvik dovedností při nakládání se střelnými zbraněmi a pro jejich použití v nutné obraně a v krajní nouzi
- MV-102 - použití krátké kulové zbraně nebo dlouhé kulové zbraně v nutné obraně a v krajní nouzi
- MV-201 - praktické postupy při napadení snadno zranitelného cíle nebo útoku aktivního útočníka
- MV-301 - nakládání se střelnými zbraněmi v rámci opatření při krizových stavech
- MV-1-500 - individuální střelecká příprava držitele pokročilé aprobační v systému střelecké přípravy

Programy pak ve formě jednotlivých kurzů poskytuje a zajišťuje subjekt, který je akreditován ministerstvem vnitra.

V současné době byly vydány akreditace dvěma subjektům, a to firmě Česká zbrojovka a.s a firmě Hard Task Training s.r.o. Zároveň probíhají akreditační řízení i několika dalšími žadateli. Seznam akreditovaných osob je zveřejněn na webu Ministerstva vnitra ČR.¹

Podle nařízení č. 255/2021 Sb. se kurzů mohou účastnit pouze držitelé zbrojního průkazu skupiny E – k ochraně života, zdraví nebo majetku, kterým vznikla branná povinnost, nebo ji v případě cizinců dobrovolně převzali. Účast na kurzech je dobrovolná. Držitelé zbrojních průkazů se kurzů účastní ve svém volném čase a na své náklady. Kurzy je třeba absolvovat postupně – od MV-101 až k MV 1-500, nelze je absolvovat „na přeskačku“.

Absolventi kurzů získávají základní nebo pokročilou aprobační v systému střelecké přípravy a stávají se „Stanovenou zálohou státu“. K získání základní aprobační je třeba úspěšně absolvovat kurzy MV-101, MV-102 a také hodnocené střelby, které jsou rovněž předepsány v nařízení č. 255/2021 Sb. Teprve poté lze pokračovat dalšími kurzy. Pokročilou aprobační pak získá ten, kdo absolvoval kurzy MV-201 a MV-301 a přihlásil se do individuálního kurzu MV-1-500.

Jaká je vlastně motivace pro účast v kurzech? Kromě toho, že si účastníci většinou výrazně vylepší své znalosti a dovednosti při nakládání se zbra-

němi, je v současné době v zásadě jediným přímým materiálním benefitem proplácení střeliva.

Střelivo se proplácí ve dvou případech. V prvním případě je akreditované osobě organizující kurz MV-201 nebo MV-301 proplacena běžná cena srovnatelných nábojů využitých v kurzu (150 ks na účastníka v kurzu MV-102 a 300 kusů na účastníka v kurzu MV-301).

Ve druhém případě má každý účastník kurzu MV-1-500 nárok na proplácení běžné ceny 500 ks srovnatelných nábojů ročně. Běžná cena srovnatelných nábojů je stanovena vždy dopředu na celý kalendářní rok a je zveřejněna na webu Ministerstva vnitra ČR. Pro rok 2022 byla běžná cena srovnatelných nábojů stanovena na 6 Kč /ks za pistolové střelivo a 11 Kč /ks za puškové střelivo.

Kurzy probíhají od října 2021 a zájem je poměrně značný. Do kurzů se zatím přihlásilo více jak tisíc osob.

Výše je velmi zhuštěně a zjednodušeně nastíněn systém konstruovaný nadstavbovým zákonem a nařízením vlády č. 255/2021 Sb. Pokud jste dočetli až sem, je vám už jasné, že je celý systém poměrně komplikovaný.

Po vypuknutí války na Ukrajině se zvýšil zájem o účast nejen na kurzech akreditovaných podle nadstavbového zákona, ale zvýšený je zájem

i o neakreditované střelecké kurzy i zájem o získání zbrojního průkazu u osob, které jej doposud nemají. Z toho je patrná snaha ne nepodstatné části veřejnosti být lépe připraven na to, co může v budoucnu přijít. S tímto zájmem by měl stát umět pracovat. Nadstavbový zákon by mohl být vhodnou platformou pro přípravu a případné zapojení veřejnosti do činností podporujících bezpečnost ČR a jejich obyvatel. K dosažení tohoto cíle bude ale nutné nadstavbový zákon změnit a více otevřít.

Kurzy jsou otevřené pouze pro držitele zbrojního průkazu skupiny E. Kurzů je navíc zatím pouze 5. Kurzy by bylo třeba rozšířit a více strukturovat. Nabízí se například zvážit kurzy pro držitele jiných skupin zbrojního průkazu, které by dokázaly pracovat s jejich specifickými dovednostmi. Mohly by existovat i kurzy pro nedržitele zbrojních průkazů, pro nezletilé osoby. Kurzy se navíc nemusí úzce zaměřovat pouze na nakládání se střelnými zbraněmi. Možných cest je tedy celá řada. V nejbližším období je třeba vést odbornou debatu na toto téma a co nejdříve připravit nutné změny nadstavbového zákona i jeho prováděcího právního předpisu.

Mgr. Milena Bačkovská

Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky, vedoucí oddělení obecní policie, zbraní a dopravního inženýrství

¹ <https://www.mvcr.cz/clanek/zbrane-strelivo-bezpecnostni-material-84336.aspx>

DRONY – POMOČNÍCI, NEBO HROZBA Z NEBES?

Bezpilotní letadla, obecně známá jako drony, pohybující se ve vzdušném prostoru spolu s běžnými pilotovanými prostředky, se stávají realitou našich životů. Přibývá jejich provozovatelů, uživatelů, ale také regulativů a norem pro jejich používání. Ty jsou v působnosti Úřadu civilního letectví, zřízeného zákonem č. 49/1977 Sb., o civilním letectví, který je v gesci Ministerstva dopravy ČR a v současné době čeká na novelizaci ve sněmovně ČR.

S růstem počtu používaných dronů roste jak jejich rozmanitost, tak oblasti jejich používání. Rozmanitost a oblasti použití dronů jsou dnes skutečně velmi široké. Počínaje nejjednoduššími dětskými hračkami o hmotnosti několika dekagramů a letové vytrvalosti několika minut, přes kilogramové drony „pro volný čas“ a drony využitelné pro komerční činnosti o hmotnosti desítek kilogramů a vytrvalosti desítek minut, až po několikátunové vojenské drony, schopné vydržet ve vzduchu i více než 24 hodin a zasahovat cíle na povel z řídicího centra vzdáleného přes půl zeměkoule.

Ačkoli mezi výše uvedenými systémy jsou propastné rozdíly jak ve schopnostech a složitosti, tak v ceně, mají některé vlastnosti společné. Pohybují se ve vzdušném prostoru, jsou vybaveny systémy řízení, stabilizace a detekce okolních objektů, a přestože to může vypadat paradoxně, i ten nejjednodušší dron může způsobit značnou škodu, nebo dokonce ublížit člověku. A to jak úmyslně, tak neúmyslně. Jsou tedy potenciální bezpečnostní hrozbou, na jejíž možnosti eliminace je zaměřen tento článek.

Drony jako hrozba

Stejně jako jakýkoli jiný běžně používaný dopravní prostředek, může se i dron stát zbraní. Ať úmyslně, tím,

že je vybaven nebezpečným nákladem, například trhavinou, chemickými prostředky nebo jedy a naveden na konkrétní cíl, nebo neúmyslně, kdy se destruktivním prvkem stane samotný dron. A tím teď nemám na mysli takzvané „kamikaze drony“, používané armádami jako útočné prostředky k ničení techniky a živé síly. Mohou tak totiž působit i běžné komerční drony, které se zatoulají tam, kam nemají, a způsobí škodu, zranění, nebo dokonce smrt například nechtěným střetem s překážkou vinou pilota, nebo pádem po vybití baterií.

Z hlediska obecné bezpečnosti proto dnes představují největší hrozbu především běžně dostupné komerční a amatérsky postavené drony, využívající komerční stavebnicové prvky, jako jsou stabilizátory, řídicí systémy a další. Komerční drony se obecně dělí do dvou kategorií:

- 1) drony ovládané prostřednictvím wi-fi malého dosahu,
- 2) drony dlouhého dosahu s vysokou odolností proti rušení, včetně amatérských konstrukcí s využitím komerčních prvků.

Wi-fi drony malého dosahu jsou zpravidla menší, ovládané pomocí aplikací pro chytré telefony nebo jednoduchými dálkovými ovladači. Vzhledem k omezení wi-fi komunikace mohou

létat pouze na vzdálenost několika set metrů; někteří výrobci rozšiřují dosah dronu přidáním dalších dálkových ovladačů pro zvýšení dosahu signálu. Tyto drony, například DJI Phantom 2 a Phantom 3 Standard, DJI Spark nebo Parrot Bebop, jsou obvykle považovány za hrozbu malé intenzity pro jejich omezený dosah, malé rozměry a omezené schopnosti nést užitečné zatížení. Mohou však sloužit jako prostředky pro získávání informací pachatelům běžné kriminální činnosti (např. k tipování bytů a domů), nebo k získávání informací o objektech před útokem dronem vyšší kategorie.

Střední a velké drony velkého dosahu mohou létat na vzdálenost několika kilometrů, často i autonomně, vydrží ve vzduchu i desítky minut a mohou nést až několik kilogramů užitečného zatížení. K letu na velké vzdálenosti používají komplexní rádiovou komunikaci, s přenosem telemetrie a videa ve vysokém rozlišení do dálkového ovladače. Svépomocí lze zvýšit jejich dosah a nosnost.

Drony s vysokou odolností proti rušení se dnes už běžně používají k páčání teroristických a kriminálních činů, například teroristických útoků ISIS na vojenské jednotky v Iráku, nebo k pokusu o útok na prezidenta Venezuely v srpnu 2018.

Typické ukázky konfigurace malých dronů.

Komerční drony se samozřejmě dále vyvíjejí. Jsou stále výkonnější, rychlejší, odolnější proti detekci a schopnější působit na velké vzdálenosti. Díky tomu začínají představovat reálné bezpečnostní riziko pro mnoho potenciálních cílů kritické infrastruktury a strategických zařízení, letišť, věznic, vládních míst, vojenských základen, V.I.P. objektů a dalších. Především z důvodu obtížné detekce se často používají také jako nosiče pašovaných zboží, počínaje cigaretami a drogami a konče zbraněmi a municí.

Během posledních několika let způsobily drony této kategorie mnoho závažných incidentů. Mezi ně patřil například průnik neautorizovaného dronu do prostoru letiště Gatwick, atentát na venezuelského prezidenta Nicoláse Madura nebo shazování výbušnin v Iráku (drony ISIS). A netýká se to pouze zahraničí.

Ústav pro odborné zjišťování příčin leteckých nehod, který je zodpovědný rovněž za sledování incidentů vedoucích potenciálně k nehodám, registruje až několikanásobný meziroční nárůst průniků dronů do nepovolených prostorů v okolí letišť, nebo nechtěný souběžný pohyb dronů a malých pilotovaných letadel ve vzdušném prostoru.

Stejně tak roste počet pokusů a úspěšných průniků dronů do prostorů JETE a JEDU, nad objekty chemických provozů nebo skladů paliv.

Ochrana před nebezpečným působením dronů a obrana před jejich úmyslným „darebáckým“ použitím bude proto logicky nabývat na významu. Otevírá se zde tak zajímavé pole působnosti pro specializované komerční subjekty, schopné ve spolupráci s PČR a obecními policiemi poskytovat za úplatu vysoce kvalifikované služby protidronové ochrany a obrany, a to jak při jednorázových hromadných akcích, tak pro objekty kritické infrastruktury v oblasti energetiky, skladování paliv a chemických látek, případně letišť a dalších objektů.

Možnosti antidronové ochrany a obrany

Od počátku používání dronů v civilní sféře se řeší problém, jak chránit lidi a objekty před jejich nechtěným působením, ať úmyslným, nebo neúmyslným. Vývoj systémů antidronové ochrany se obecně ubírá dvěma směry:

- 1) destrukce nechtěného dronu za letu,
- 2) zachycení dronu, zarušení řídicího signálu nebo převzetí řízení a vynucené přistání.

K destrukci dronů za letu se používají různé systémy, počínaje klasickými brokovnicemi a metači speciálních sítí, přes laserové nebo elektromagnetické „pušky“, vysílající energetický impuls, který dron nebo jeho elektroniku zničí, až po speciální drony „chytáče“ a vycvičené „létavé dravce“.

Destruktivní metody mají ovšem v případě použití v zástavbě nebo v prostředí pohybu osob jednu zásadní nevýhodu – neřízený pád zničeného dronu může způsobit škodu, zranění, nebo dokonce smrt lidí, a pokud nese dron nebezpečný náklad, hrozí po dopadu jeho iniciace.

Proto jde vývoj antidronových systémů ve světě spíše směrem k metodám nedestruktivním. V jejich rámci se nejprve využívaly individuální vysílače zpravidla úzce směřovaného širokopásmového rušícího signálu, schopné zahltnout přijímač dronu, který po ztrátě signálu od pilota přejde automaticky do režimu přistávací sekvence. Jejich nevýhodou byla však nutnost dron nejprve detekovat, poté identifikovat a teprve pak proti němu individuálně zasáhnout. Navíc v případě, že operátor vysílání signálu přeruší, získá pilot nad dronem znovu kontrolu a může s ním opět manipulovat. Ani místo při-

Typičtí představitelé středních a velkých dronů velkého dosahu.

stání není jednoznačně identifikováno, hodně závisí na zkušenosti operátora. Účinnost celého systému výrazně klesá rovněž při současném pohybu většího množství dronů v chráněném prostoru a není také možné působení systému mimo přímou viditelnost cíle.

Spolu s rozvojem počítačové techniky a systémů AI se v posledních letech objevily daleko modernější a účinnější antidronové systémy, schopné zachytit komunikaci mezi dronem a pilotem, přerušit ji, převzít dron plně pod kontrolu a provést další úkony v závislosti na nastavení operátorem. Na rozdíl od předchozích generací antidronových systémů nevyžadují složité elektrooptické a radiolokační systémy k zachycení a identifikaci nežádoucích dronů (s dosahem nepřesahujícím zpravidla 1500 metrů) a jsou schopné působit i mimo přímou viditelnost, v zástavbě, nepřehledném terénu a z jedoucího vozidla.

Jedním z těchto moderních antidronových systémů, který navíc jednoznačně patří mezi absolutní světovou špičku, je EnforceAir izraelské firmy D-Fend, na kterém si můžeme demonstrovat, jak tyto moderní systémy fungují.

EnforceAir – systém pro městskou zástavbu a objekty kritické infrastruktury

EnforceAir je autonomní antidronový

systém, navržený tak, aby převzal kontrolu nad nežádoucími komerčními drony v městském nebo jinak citlivém prostředí a bezpečně je uzemnil v určené zóně, aniž by ovlivnil v chráněném prostoru legálně se pohybující drony a rušil komunikaci wi-fi a signály GPS. Základem systému je RF senzor, podporovaný technologií SDR (Software-Defined Radio). To dává systému vysokou flexibilitu a připravenost i na budoucí hrozby.

EnforceAir v pasivním režimu nepřetržitě skenuje a detekuje jedinečné komunikační signály, používané komerčními drony bez ohledu na jejich velikost a dosah. Po zjištění dronu extrahuje jeho jedinečný identifikátor, což mu umožní rozlišit mezi autorizovanými a nežádoucími drony. Poté dekoduje telemetrický signál pro zjištění přesné polohy dronu a polohy přijímače (pilota) dronu, to vše v reálném čase (řádově v sekundách).

Jakmile neautorizovaný dron vstoupí do zájmové oblasti, systém EnforceAir vyše krátký řídicí signál, kterým převzme nad dronem kontrolu, nasměruje jej přes předem definovanou bezpečnou trasu a přistane s ním na předem definovaném bezpečném místě.

Během procesu převzetí ztratí uživatel dronu (pilot) skokově veškerou kont-

rolu nad dronem, včetně přenosu videa a telemetrických informací. Převzetí funkčního dronu je nevratné. Vysílaný signál, jak potvrdilo i měření ČTÚ, je krátký, jedinečný a zajišťuje převzetí kontroly nad nežádoucím dronem, aniž by rušil jiné drony a komunikační signály v okolí.

Jak to funguje?

Jádrum systému EnforceAir je procesorová jednotka SDR (nahore uprostřed), která řídí všechny pasivní a aktivní prvky, včetně rádiových přijímačů, prvků pro zpracování signálu, rádiového vysílače a interního výkonového zesilovače, umožňujícího vysílat s výkonem až 1,25 wattů.

Procesorová jednotka řídí všechny funkce systému. K jejímu ovládnutí slouží řídicí tablet s dotykovým displejem, ale lze ji řídit např. i prostřednictvím notebooku s příslušným SW. Jednotka je přenosná, jednoduše instalovatelná a lze ji nastavit pro široké spektrum provozních scénářů. Umožňuje konfiguraci systému EnforceAir jako stacionárního, přenosného nebo mobilního, pro nasazení pozemní, na lodích i ve vzduchu. Montáž na vozidlech zajišťuje ochranu na cestách a umožňuje i skryté nasazení systému. Stacionární provedení zajišťuje spolehlivou ochranu 24/7 letišť, kritické infrastruktury, administrativních center a podobně.

Napájení procesorové jednotky zajišťuje napájecí měnič AC-DC. Spojení s ovládacím tabletem nebo notebookem s řídicím softwarem, založeném na prohlížeči EnforceAir, je zajištěno odolným ethernetovým kabelem. Pozemní anténa vyhovuje z hlediska odolnosti vojenským standardům. Je navržena pro maximální výkon při pozemním nasazení a umožňuje i použití na vozidlech. Její vertikální vyzařovací diagram pokrývá vše od horizontu výše. V tomto provedení je systém schopen i v prostředí silného radiokomunikačního provozu zachytit signál dronu na vzdálenost cca 3 km a převzetí nebo odrazení dronu provést ve vzdálenosti 2 km, v kruhovém rozsahu 360°.

Sada pro nasazení ve vozidle

Pro mobilní nasazení je možno doplnit základní sadu EnforceAir sadou pro skryté nasazení na vozidlech. Ta zahrnuje:

- 1) kolébkou absorbující otřesy pro řídicí jednotku SDR,
- 2) 4 ks magnetických všesměrových vozidlových antén pro rychlé a skryté operace,
- 3) sady pro mechanické uchycení a napájení tabletu (notebooku) ve vozidle.

Sada umožňuje skrytý provoz systému na místě i za jízdy. Systém nepřetržitě vyhodnocuje aktuální polohu, vyhledává případné nežádoucí drony a jejich piloty v okolí nebo na trase pohybu a při působení v síti předává v reálném čase informace o vzdušné situaci do řídicího centra. Je proto také vhodný pro ochranu přepravy V.I.P. osob nebo cenných nákladů.

Výhody

Systém je možno použít v představené základní konfiguraci jako přenosný, instalovat jej na budovy s výkonnou širokopásmovou anténou, jejíž dosah je zhruba dvojnásobný oproti základnímu provedení, nebo jej používat jako mobilní.

Dosah systému je podle provedení antén u základního provedení od 3 km všesměrově, až po 7 km při použití směrových antén a při úzkém úhlu detekce. Toto se dá využít například pro zajištění přistávacích a startovacích koridorů letišť, při správném rozložení antén v prostoru letiště, aby vhodně pokryly přistávací a vzletové koridory a vlastní prostor letiště. Signály z různých antén mohou být svedeny do jedné procesorové jednotky a zobrazovány na velkoplošném displeji v řídicím středisku systému.

Nezanedbatelnou výhodou je i vysoká spolehlivost a odolnost vůči vnějším podmínkám, jako jsou déšť, sníh, prach, nebo výkyvy teplot.

Nevýhody

Z hlediska uživatelů v ČR je nejspíš hlavní nevýhodou vysoká pořizovací cena, která se pohybuje až v desítkách milionů Kč. Do ceny je však započten pravidelný upgrade systému, zajišťující 100 % detekci a ovládnutí nových komerčních dronů, objevujících se na trhu, výcvik operátorů a servisní zásahy. Pořizovací cena systému je samozřejmě přiměřená hodnotě chráněných objektů nebo osob. Když se zastavil díky incidentu s dronem na dva dny provoz londýnského letiště Gatwick, vyšla cena instalace systému pro kompletní ochranu letiště s garancí upgrade a servisu na 5 let na nece-

lých 10 % ušlého zisku a odškodnění neodbavených pasažérů za dobu odstávky. V případě ochrany státních institucí, sídla prezidenta apod. se jejich hodnota často ani vyčísřit nedá. Musíme prostě počítat s tím, že jejich ochrana je nezbytná.

Reference

V loňském roce zajišťovala firma D-Fend například bezpečnost vzdušného prostoru při návštěvě papeže Františka v Bratislavě. Její systémy střežily vzdušný prostor všech tokijských letišť během letních olympijských her v Tokiu. Trvale jsou instalovány na mnoha letištích, v Evropě například na již zmíněném letišti Gatwick v Londýně nebo na letišti Lubljana ve Slovinsku. Její systémy pochopitelně chrání i mnoho objektů v Izraeli, včetně všech hlavních letišť. Dohlížejí také na hranice, kde brání pašování nebezpečných nákladů na území Izraele.

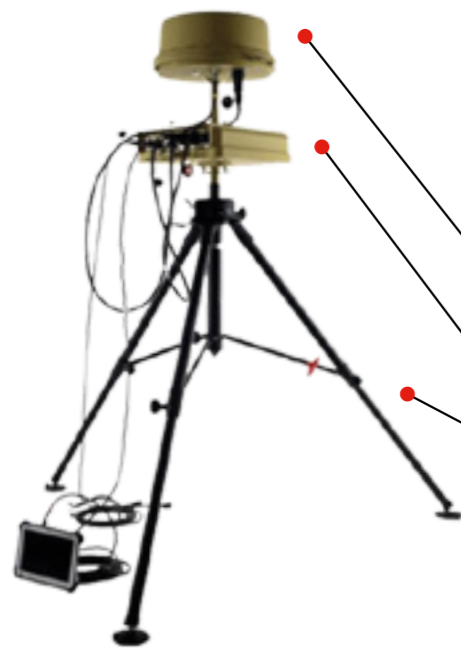
Závěr

Moderní antidronové systémy se stávají neodmyslitelnou součástí bezpečnostních systémů letišť, jaderných elektráren, chemických provozů a dalších systémů kritické infrastruktury po celém světě. A poptávka po nich s růstem napětí a bezpečnostních hrozeb kolem nás raketově roste. Ať chceme nebo nechceme, budeme nuceni je začít používat. A čím dříve začneme, tím lépe pro nás všechny.

Ivo Kolář

Ing. Jaroslav Štefec, CSc.

Prvky přenosné verze systému:

EA-MIL-TCT-RDM – pozemní anténa pískové barvy (dle MIL-STD) se sadou pro taktické nasazení.

EA-MIL-CORE (PT-F) – procesorová jednotka EnforceAirTM (pískové barvy) a základní sada napájecích kabelů s napájecím konektorem typu F.

Trojnožka s výsuvnou tyčí.

Součástí sady je rovněž úplná licence SW pro detekci, lokalizaci, identifikaci, odrazení nebo převzetí dronu.

Sadu lze snadno namontovat na jakékoli vozidlo a během několika minut přenést bez potřeby nástrojů nebo vnitřních úprav na další vozidlo.

DEZINFORMACE

Co je to vlastně dezinformace?

Jedná se o lživou, klamnou, falešnou informaci, která má za cíl ovlivnit úsudek a názor jedince, více osob či celé společnosti, tak aby vyvolala zdání důvěryhodnosti a pravosti. Někdy je cílem jen zpochybnit původní informaci nebo její pravdivostní hodnotu předstíráním, že existuje jakási alternativní pravda.

Dezinformace bývá využívána zejména ve válečných konfliktech nebo v rámci výzvědných tajných služeb (špionáže).

Proč je nebezpečná dezinformační kampaň?

Protože pomocí lží, polopravd, relativizace faktů a manipulace provokuje společnost k podpoře nedemokratických, extrémistických postojů a vštěpuje jí pocit bezmoci v rámci demokratického systému (volby, soudy).

Dezinformace se šíří podobně jako pandemie a stát má proti nim stejné nástroje jako proti šíření nemocí. Tedy izolovat šířitele, což se nedávno stalo v případě vypnutí osmi dezinformačních webů, pozitivně ovlivňovat společnost, což se děje prostřednictvím poučování a vzdělávání, a apelovat na osobní informační hygienu každého z nás – tedy na ověřování informací. Desítky procent lidí jsou ochotné uvěřit dezinformaci a zvláště v době mezinárodních konfliktů to může být velmi nebezpečné.

Dezinformace přitom obvykle nevznikají samovolně, ale jsou vytvářeny záměrně a systematicky. Nepravdivé zprávy jsou často šokující, budí více emocí a na sociálních sítích dovedou kvůli jejich mechanismům často zasáhnout větší počet příjemců než ty pravdivé a ověřené.

V současné době se mnoho dezinformátorů odvolává na svobodu slova, která je zakotvena v Listině základních práv a svobod České republiky. Na sociálních sítích se objevily i úmyslně zkreslené části tohoto ústavního doku-

mentu. Zpravidla se zveřejňuje pouze první část, která říká, že:

1) *Svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny.*

2) *Každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice států.*

3) *Cenzura je nepřijatelná.*

Ne každý nahlédl do Listiny základních práv a svobod a zjistil tak, že existuje i pokračování předmětého dokumentu, kde se dočteme, že:

4) *Svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti.*

5) *Státní orgány a orgány územní samosprávy jsou povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti. Podmínky a provedení stanoví zákon.*

Z uvedeného je patrné, že i svoboda slova má svá zákonná omezení. Některá média tvrdí, že nechávají zveřejňovat cokoli, protože existuje svoboda slova. Tím však může dojít k porušení zákona nebo k šíření dezinformací. Protože vydávat vše, bez jakékoli kontroly, znamená vydávat také dezinformace, manipulace a konspirace.

Smutným faktem je, že dezinformacím propadají i někteří příslušníci bezpeč-

nostních sborů. Vzhledem ke skutečnosti, že policisté, hasiči nebo ku příkladu strážníci mají být autoritami, je jejich podléhání dezinformacím extrémně nebezpečné.

Vynikající zbraní v boji proti dezinformacím je kritické myšlení. Cílem kritického myšlení je schopnost zručně pracovat se svým rozumem a logikou. Obdobně pak uvědomění si klamů a iluzí, které ovlivňují naše vnímání a rozhodování. Je třeba nepodléhat klamům našeho vlastního mozku, zlepšit práci s informacemi a uvědomit si, že ne každá senzace je pravda.

Desatero, jak odhalit dezinformace, manipulace a konspirace

- 1) V textu jsou nepodložené spekulace
- 2) V průzkumech je nerelevantní zorek respondentů
- 3) Úmyslně zkreslené výsledky výzkumů
- 4) Senzační nadpisy článků
- 5) Vztah dvou faktů neznamená vždy jejich vzájemnou souvislost
- 6) V konkrétním článku je zamlčená část sesbíraných dat
- 7) Informace se objeví pouze v jednom zdroji
- 8) Autor neznámý nebo pochybný
- 9) Útoky na mainstreamová média
- 10) Obrázky - lze ověřit jejich pravost např. Na google.com/images

por. Bc. Zdeněk DREXLER
předseda Unie bezpečnostních složek

KONFERENCE LOGISTICKÁ A LETECKÁ BEZPEČNOST

Zajímavá a praxí prověřená témata, prezentující výměnu informací a zkušeností, osobní setkání s kolegy i konkurenty z oboru Vám nabídne konference LOGISTICKÁ A LETECKÁ BEZPEČNOST kterou společnost DIGNITARY SERVICE, s. r. o. pořádá 11. května 2022 v multifunkčním školicím prostoru Broomlovka na Praze 4 – Michle.

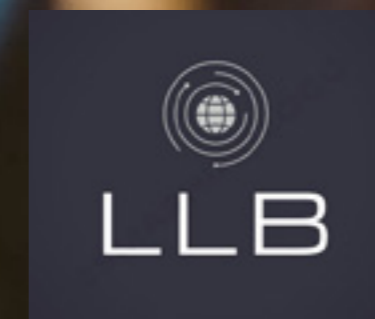
Přijďte se i vy seznámit s nejdůležitějšími problémy a hrozbami při přepravě materiálu a osob, s možností minimalizace rizik, se zkušenostmi a nejlepšími příklady z oboru a s novými bezpečnostními trendy.

O čem bude řeč konkrétně? Třeba o setkání s fantomovým dopravcem. O možnostech přenášet rizika při dopravě na pojišťovny. O současném a moderním plombování. O zámcích a bezpečnostním kování. O vzdělávání bezpečnostního personálu. O ochraně před podvody s PHM a jejich krádežemi. A o mnohém dalším. Na závěr akce čeká na účastníky příjemné překvapení.

S kompletním programem a možnostmi registrace, která je vzhledem k omezenému počtu účastníků nutná, Vás postupně seznámíme na profilu DIGNITARY SERVICE na LinkedIn, případně si o ně můžete napsat na giptner@dignitaryservice.com.

Akce probíhá s laskavou podporou společností ARBATA, DU-DEGA, EUROSEAL, TOKOZ, KomTeS Chrudim a BD & Protection.

Ing. Jiří Giptner
DIGNITARY SERVICE, s. r. o.

LOGISTICKÁ A LETECKÁ BEZPEČNOST

KONFERENCE STRÁŽNÍKŮ PŘINESLA NĚKOLIK PŘEKVAPENÍ I SLIBŮ

Velice vydařená konference. Tak lze ve zkratce hodnotit podle účastníků i samotných organizátorů VI. mezinárodní konferenci obecních policií. Ta se konala od 30. 3. do 1. 4. 2022 v Olomouci a přinesla hned několik překvapení i slibů. Nejočekávanější bylo vystoupení prvního místopředsedy vlády a ministra vnitra Víta Rakušana.

Přípravy vrcholily a do Olomouce se začalo sjíždět více než 200 účastníků ojedinělého a největšího mezinárodního setkání obecních a městských policií ve střední Evropě. Po jedno-roční odmlce zapříčiněné pandemií se na právnické fakultě zdejší univerzity konala v pořadí již šestá konference strážníků. „Dvoudenní program, kterému předcházela středněneformální večere, obsahoval přes dvě desítky přednášek. Nicméně, asi nejočekávanější bylo **vystoupení prvního místopředsedy vlády a ministra vnitra Víta Rakušana,**“ podotýká za hlavní organizátory Daniel Bednařík ze společnosti FT Technologies. A jak bylo patrné posléze, jednalo se opravdu o vystoupení, jehož obsah se

stal následně předmětem řady neformálních debat po zbytek konference. „Nyní zpracováváme rozhovor poskytnutý panem ministrem, abychom jej mohli publikovat na našem YouTube profilu spolu s rozhovory s dalšími řečníky konference,“ doplňuje Bednařík. Toho zejména potěšila slova o potřebnosti a jedinečnosti konference, kvalitě jejího programu a z toho plynoucí veřejný příslib podpory dalších ročníků, a zejména jeho osobní účasti. Nebyl to však jediný slib, který z jeho úst zazněl.

Své vystoupení Rakušan zahájil připomenutím, že devět let byl starostou středočeského města Kolín, a tedy ze zákona velel poměrně početné městské policii. „Takže jsem veškerou

agendu strážníků zažíval dennodenně. Zároveň jsem si uvědomoval, jak těžkou práci městští strážníci vždycky a za všech okolností měli. Ta jejich práce je neuvěřitelně nevděčná, protože udržování veřejného pořádku je dennodenní kontakt s lidmi, většinou těmi problémovými,“ konstatoval s vědomím náročnosti zejména u menších měst a obcí, kde je například potřeba dát pokutu známému či sousedovi. Strážník podle něj musí být přitom nestranný, zákonný a nepodléhat žádným nátlakům. I proto se jich vždy snažil zastávat, protože ty stížnosti na ně jsou velmi jednoduché. Zdůraznil potřebu si uvědomit, že bez strážníků by byla bezpečnost o poznání nižší a vzápětí připomenul období, kdy

se stal starostou a Kolín měl jednu z nejvyšších kriminalit v kraji. Řešením byla dohoda s konkrétními kroky spolupráce mezi státní a obecní policií. „Právě díky dobré součinnosti státní a obecní policie se nám s tím podařilo něco udělat. Ta spolupráce těchto dvou složek nebyla konkurenční, ale byla velmi blízká,“ připomenul Rakušan. **V tomto modelu kooperace na lokální úrovni vidí svoji vizi,** jak zajistit bezpečnost, respektive zároveň dát občanům pocit bezpečí. Aby toto fungovalo, musí se dařit jak státní, tak obecní policii. „Já si uvědomuji, které problémy vás tíží. A vím, že některé z nich jsou těžko řešitelné a není dobré lhát na začátek. Ale některé z nich alespoň částečně řešitelné jsou,“ poznamenal s odkazem na vládní prohlášení, které se problematice bezpečnosti

rovněž věnuje. **Do roku konce 2023 by podle něj měla být připravena revize legislativy pro krizové řízení a kritickou infrastrukturu, upraven kompetenční zákon, mělo by dojít k podpoře spolupráce mezi složkami IZS a obecní policií, se zaměřením na její specifické postavení jako orgánu samosprávy.** I proto vnitro zřizuje **mesirezortní pracovní skupinu pro obecní policie** s několika úkoly. „Má přinést legislativní řešení problematických otázek, jako je zapojení obecních policií do IZS, vyslechnout si váš pohled na krizovou legislativu, její stav a možný pokrok, a jednu velmi aktuální a důležitou věc, a to je další budoucnost tísňového čísla 156,“ vyjmenoval Rakušan s důrazem na to, že jde o agendu, která nesnese odkladu a kterou je třeba řešit rychle. I proto

vyzval účastníky konference, aby svými zkušenostmi a poznatky také přispěli k odborné debatě. „Slibuji Vám jednu věc. Mám komunální zkušenost a nejsem zvyklý na formalismus. Nesnáším diskuse, které nikam nevedou. Nesnáším pracovní skupiny, které nic neřeší. Já bych chtěl, abychom si za rok na téhle konferenci mohli říci, že jsme dosáhli nějakého pokroku a do konce roku 2023 stihneme představit legislativu, která i pro vás bude znamenat posun pozitivním směrem,“ dodal. Pozastavil se také nad samotnou potřebou **dodatečného finančního ohodnocení práce strážníků během krizí,** ať covidové, či v souvislosti s válkou na Ukrajině. Je si vědom, že financování obecních policií je specifické a není tak jednoduché, už jen kvůli tomu, že jde o výkon přenesené působnosti na samosprávu. „Ale

Publikum mezinárodní konference obecních policií

o čem se dá diskutovat a daleko lépe definovat, je vaše postavení v krizových momentech a vaše financování a odměňování. My jsme dva roky v nějaké krizi, covidové, nyní válečné. A je legitimní se bavit, že i tady byste si odměnu zasloužili,“ zdůraznil s dovětkem, že nebude váhat po diskusi předložit návrh na odměnu pro strážníky za pomoc při zvládnutí uprchlické krize. „Já si vaši práci autenticky vážím. Ze své zkušenosti městské policisty rozhodně nevnímám jako botičkáře, ale jako policisty. Policisty se vším všudy,“ dodal na závěr **se slibem, že se za rok setkáme v Olomouci na VII. mezinárodní konferenci obecních policií.**

Mezinárodní konference obecních policií je primárně určena zástupcům obecních a městských policií, účastní se jí rovněž reprezentanti státní správy a samospráv, integrovaného záchraného systému a bezpečnostních sborů, partnerských organizací a v neposlední řadě i akademické sféry – každoročně se na ní sejde okolo dvou set účastníků z České republiky, Polska a Slovenska. Vytváří ojedinělou platformu pro osobní setkávání a výměnu zkušeností, program je rozdělen na čtyři odborné panely – bezpečný prostor, technologie, prevence a edukace, legislativa. Její součástí je také bohatý doprovodný program. Hlavním organizátorem je

společnost FT Technologies a.s., která je považována za lídra trhu v oblasti poskytování informačních technologií pro obecní a městské policie. Spoluorganizátorem je Právnická fakulta Univerzity Palackého Olomouc. Konference se koná i díky významné podpoře řady partnerů. Jedním z nich je společnost HIKVISION Czech s.r.o., která na konferenci vystupuje v pozici hlavního partnera. Hlavním mediálním partnerem je časopis Bezpečnost s profesionály.

Pavel Boháč
PR manažer FT Technologies, a. s.

Více informací o konferenci:

FTTechnologiesOlomouc

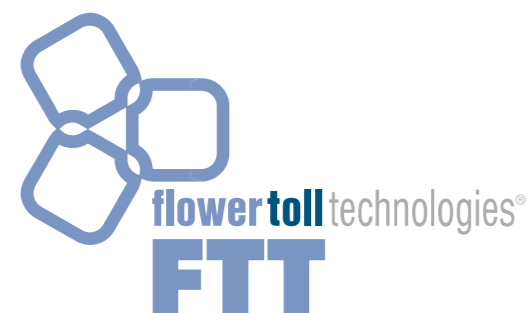

policejní prezident Policie ČR Martin Vondrášek si třese pravici s ministrem vnitra Vítem Rakušanem

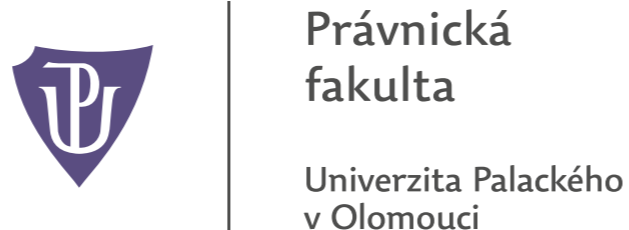
V. MEZINÁRODNÍ KONFERENCE OBECNÍCH POLICIÍ, 16. - 18. 9. 2020, OLMOUC

DĚKUJEME ZA PODPORU

HLAVNÍ ORGANIZÁTOR

SPOLUORGANIZÁTOR

HLAVNÍ PARTNEŘI

EXKLUZIVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

PODPORA PROFESNÍCH SDRUŽENÍ

HLAVNÍ PODPORA

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

PODPORA

PARTNEŘI

OFICIÁLNÍ HOTELY

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

OFICIÁLNÍ DODAVATELÉ

PRODUKTOVÍ PARTNEŘI

COMPLIANCE

„Compliance“ je slovo, o kterém se dá obrazně říct, že nikdo neví, kde začíná a kde končí. Do češtiny bychom ho mohli volně přeložit jako „soulad s pravidly“ z pohledu právních předpisů, etických pravidel a vyhnutí se protiprávním jednáním. A to ve všech rovinách našeho soukromého, ale hlavně pracovního života. „Compliance program“ je funkčním nástrojem každé moderní firmy a není už jenom fenoménem korporátních firem v zahraničí, ale je to nástroj každé moderní firmy.

V České republice je v běhu návrh zákona o ochraně oznamovatelů, který vychází ze směrnice EU 2019/1937. Cílem této Směrnice je umožnit pracovníkům v soukromém i veřejném sektoru bezpečně podat oznámení v rámci povinně zřizovaných mechanismů a následně jim zajistit ochranu před případným odvetným opatřením ze strany zaměstnavatelů či jiných subjektů.

Zákon přináší povinnost zavést vnitřní oznamovací systémy a postupy pro oznamování a zkoumání důvodnosti oznámení pro vybrané zaměstnavatele. Jsou jimi všichni zaměstnavatelé zaměstnávající více než 25 zaměstnanců a všichni veřejní zadavatelé podle zákona o zadávání veřejných zakázek (s výjimkou obcí do 5 000 obyvatel, které nejsou obcemi s rozšířenou působností). Dále se jedná o zaměstnavatele vykonávající činnost v oblasti civilního letectví, námořní dopravy, ropy a zemního plynu, poskytování spotřebitelských úvěrů, podnikání na kapitálovém trhu, činnosti investičních společností nebo investičních fondů a pojištění nebo zajištění.

Zaměstnavatelé budou dále povinni mj. určit tzv. příslušnou osobu, která bude odpovědná za přijímání a řešení oznámení, zajistit, aby se s oznámením seznámila pouze příslušná osoba, informovat oznamovatele o průběhu a výsledcích posouzení důvodnosti oznámení, vést evidenci a archiv všech podaných oznámení, chránit oznamovatele před jakýmkoliv odvetným opatřením, informovat o přijatých opatřeních týkajících se whistleblowingu a o postupech v rámci procesů oznamování příslušné orgány a zajistit soulad zpracovaných informací s GDPR.

Zaměstnavatelé ze soukromého sektoru s počtem zaměstnanců menším než 249 budou moci vnitřní oznamovací systém sdílet. Zákon pak pro povinné subjekty explicitně stanoví možnost outsourcingu vedení vnitřního oznamovacího systému na třetí osobu, přičemž tato osoba může vést vnitřní oznamovací systém i pro více subjektů. Tím se však povinný subjekt nezproští odpovědnosti za dodržování podmínek pro zavedení a fungování vnitřního oznamovacího systému stanovených zákonem.

Za porušení povinností plynoucích z výše zmíněného zákona hrozí pokuta až 1 milion Kč nebo 5 % z čistého obrátu dosaženého za poslední účetní období.

Zákon sice přinese zaměstnavatelům nové povinnosti a s tím spojené náklady, nicméně interní whistleblowing mechanismy mohou v konečném důsledku ušetřit organizacím nemalé finanční částky.

A jak na to?

Na trhu existuje již dnes nabídka firem specializovaných na zavedení „compliance systému“, který vychází z evropských principů, celosvětových zkušeností, ale i například z metodiky Nejvyššího státního zastupitelství vycházející ze zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim (dále jen „TOPO“), především z § 8, kde jsou jednotlivé body compliance definovány a popsány.

„Compliance program“ – tedy vytvoření kvalitního Etického kodexu, zavedení linky oznamovatelů, systému reportingu rizika, zpracování bodů konfliktu zájmu, screening vedou-

cích zaměstnanců, pravidla pro dary a pozvání, pravidla nákupního procesu, dokumenty o šikaně a diskriminaci – to jsou základní pravidla chování ve společnosti a definují zároveň pravidla jednání navenek společnosti. Těmito opatřeními bychom měli v co nejvyšší možné míře zamezit takovému jednání jednotlivce (např. zaměstnance), které by ohrozilo celou společnost, její důvěryhodnost na trhu a její budoucí existenci.

Kvalitně navržený „compliance program“ působí jako účinná prevence proti sociálně patologickým a nežádoucím právním jevům uvnitř společnosti. „Compliance program“ nespočívá pouze v trestně právních předpisech, ale zahrnuje mnohá další odvětví, jako je hospodářská soutěž, ochrana dat, smluvní právo atd. Jeho dalším cílem je zamezit výskytu korupčního či jinak firemně nežádoucího jednání a eliminovat následující rizika:

- vznik trestní odpovědnosti společnosti,
- uložení sankcí ze strany státních orgánů,
- poškození dobrého jména firmy,
- vznik majetkových škod a únik finančních prostředků,
- nevýhodné právní postavení.

Zavedení funkčního „compliance programu“ uvnitř společnosti je znakem vysoké kvality a úrovně firemní kultury a etiky, s důrazem na dodržování pravidel. Zahraniční modely naznačují, že v dlouhodobém spektru může být „compliance program“ podstatnou konkurenční výhodou zvyšující hodnotu firmy.

Jaromír Průša
Asis International CZ/SK

NOVÁ METODA DETEKCE A HAŠENÍ POŽÁRU

(NEJEN) PRO POUŽITÍ V MOTOROVÝCH PROSTŘEDCÍCH

Navazují tímto článkem na informaci v časopisu Bezpečnost s profesionály ročník 2021 červenec-září, kde moji kolegové představovali výrobky firmy Ases Group, s. r. o., z Rožnova pod Radhoštěm, které se využívají ke zvýšení protipožární bezpečnosti elektrických zařízení a jsou schopny snížit abnormální teplo z poruchových elektrických jevů na elektrických zařízeních v uzavřeném prostoru.

Dneska bych rád představil novinku, která na našem trhu chybí. Jedná se o zajištění bezpečnosti při vzniku požáru v motorovém prostoru automobilů. Doposud se řešilo vybavení vozidel přenosnými hasicími přístroji, ale dnes si představíme aktivní prvek ochrany, který je umístěn v motorovém prostoru.

V čem spočívá jedinečnost nové metody?

Jedná se o revoluční automatický plynový hasicí systém, sloužící k ochraně uzavřeného prostoru motorů osobních a nákladních automobilů, autobusů, závodních speciálů i k dalšímu využití – zkrátka všude tam, kde hrozí vznik požáru v uzavřeném prostoru.

Jedinečnost tohoto produktu Ases Group, s. r. o., spočívá v tom, že nabízí mnohem účinnější řešení předcházení

výskytu požáru. Jde o plně automatický a jednoduchý systém s dlouhou životností, který je připraven k hašení požáru 24 hodin denně, bez externího napájení a bez nutnosti obsluhy. V případě vzniku požáru se automaticky aktivuje a započne proces ochrany, který je umístěn v motorovém prostoru.

Pro použití v automobilech se vyrábějí hadice s hasicím médiem v délce od jednoho do šesti metrů, s obsahem hasiva od 100 do 2000 litrů.

Princip aktivace hašení

Při vzniku teploty nad 100 stupňů celsia v uzavřeném prostoru motoru dojde k protřetí trubky, ve které je natlakován hasicí plyn – FM²00 (HFC227ea). Za normálních podmínek je tento plyn ve stavu kapalném, ale v případě aktivace se mění na plyn. Je třeba, aby byla hadice instalována co

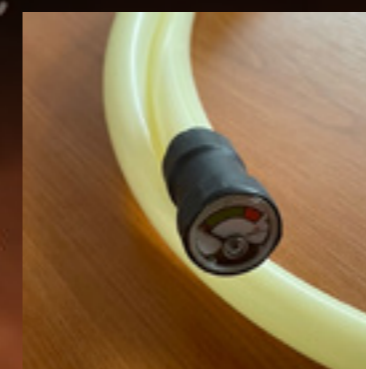
nejblíže místům, kde může vzniknout zahoření. Hasicí plyn má tu funkci, že „vytáhne teplo z ohně“, a oheň tudíž uhasí. Všechny produkty firmy Ases Group, s. r. o., obsahují hasicí plyn pro zdraví a pro zařízení neškodný, běžně bezpečně uzavřený v produktu (hadici).

Jedná se o výrobek na našem trhu skutečně revoluční, který podstatně zvýší bezpečnost v automobilovém průmyslu i dalších odvětvích. Délka hadic se vyrábí jak na zakázku (od jednoho do šesti metrů), tak kusově (např. po jednom metru), a jejich cena je vzhledem k funkci vskutku přijatelná (v řádu tisíce korun za metr). Instalaci si může každý uživatel provést pomocí různých úchytek dle typu vozidla sám.

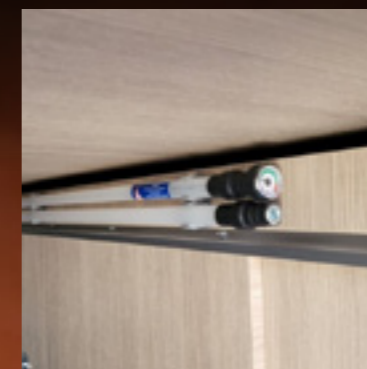
Ivo Kolář

Euroalarm spol. s r.o.

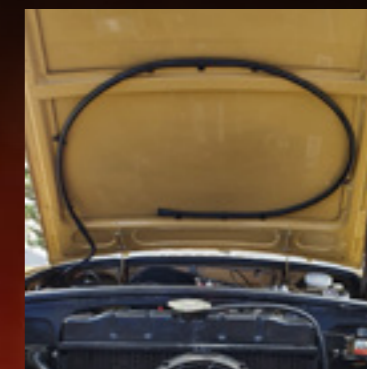
Na hadici, o délce 1 metr, je instalován manometr, který monitoruje tlak v hadici.

Umístění systému v prostoru obytného příjezdu – pohled na manometr.

Umístění hasicí spirály pod kapotou vozidla MG.

TAKTICKÉ ASPEKTY FYZIODETEKČNÍHO VYŠETŘENÍ PŘI PROVĚŘOVÁNÍ PRAVDIVOSTI DETEKTIVNÍCH VERZÍ (2. ČÁST)

Cílem tohoto pojednání je přiblížit komerčním detektivům (pracovníkům komerčních detektivních služeb – agentur) či pracovníkům detektivních servisů proces přípravy fyziodetekčního vyšetření a využití takto získaných informací.

V souvislosti s perspektivami využití fyziodetekčních prostředků a fyziodetekčních metod v rámci soukromé detektivní činnosti při realizaci jednotlivých forem soukromé detektivní činnosti je podle našeho názoru třeba:

- vymezit a nastínit problematiku detektivních verzí v obecné rovině;
- nastínit problematiku detektivních verzí ve vazbě na fyziodetekci (fyziodetekční vyšetření);
- nastínit proces přípravy fyziodetekčního vyšetření, realizace tohoto vyšetření a využití jeho výsledků v procesu komerční detektivní činnosti či detektivního servisu (pokud jde o vlastní pracovníky organizace vykonávající činnost pro organizaci) při realizaci jednotlivých forem soukromé detektivní práce (přitom vlastnímu průběhu fyziodetekčního vyšetření bude věnována pozornost v dalším pokračování).

1. OBECNĚ K PROBLEMATICE DETEKTIVNÍCH VERZÍ

Problematice detektivních verzí v rámci komerční detektivní činnosti či detektivního servisu byla již věnována pozornost v publikaci Soukromé detektivní služby (učebnici autorského kolektivu pod vedením JUDr. Františka Brabce) a bude podrobněji nadále věnována v připravované publikaci Komerční detektivní činnost a detektivní servis (učebnici, která vyjde v průběhu prvního pololetí roku 2022).

Detektivní verzí rozumíme aplikaci vyšetřovacích verzí do procesu komerční detektivní činnosti nebo činnosti detektivních servisů.

Podstatou detektivní verze je vytváření specifických hypotéz na základě částečných informací (včetně informací z vyhodnocení stop a jiných důkazních prostředků) s cílem zjištění objektivní pravdy ve vztahu k řešenému problému. Jde v podstatě o proces poznání a dokazování objek-

tivní pravdy, resp. proces přibližování se objektivní pravdě. Jde o mnohostranný myšlenkový proces.

Z významu a místa detektivních verzí v rámci detektivní činnosti a detektivních informací v procesu detektivního pátrání, detektivního prověřování, detektivního rozpracování i detektivního dokumentování, jakožto forem detektivní činnosti, je možno vyvodit, že detektivní verze budou mít co do obsahu obecnější charakter a zaměření, než je tomu u verzí vyšetřovatelů.

Detektivní verze jsou pak zaměřeny především ke:

- a) zjištění mechanismu, z hlediska detektivní činnosti, zájmové skutečnosti události či jevu, majících význam z různých hledisek jak trestních kauz, tak kauz civilního práva (rodinného, občanského, obchodního apod.) či jiných předmětů detektivních zakázek;
- b) zjištění osoby aktéra této z hlediska detektivní činnosti zájmové skutečnosti, události či jevu.

2. ETAPY TVORBY DETEKTIVNÍCH VERZÍ

V souvislosti s detektivními verzemi je třeba hovořit o čtyřech etapách:

- a) tvorba detektivní verze jako hypotézy
- b) prověrka detektivní verze
- c) vylučování/vyřazování nepotvrzených detektivních verzí
- d) dokazování či další stanovení postupu v duchu potvrzené detektivní verze

Vlastní tvorba detektivní verze má pak tři fáze:

- a) shromažďování faktického materiálu (informací, stop apod.)
- b) vyvozování a formulace domněnek, které tvoří základ detektivní verze

c) vyvozování (určování) důsledků, které by měly existovat, nebo které naopak nesmí existovat v případě pravdivosti jednotlivých verzí

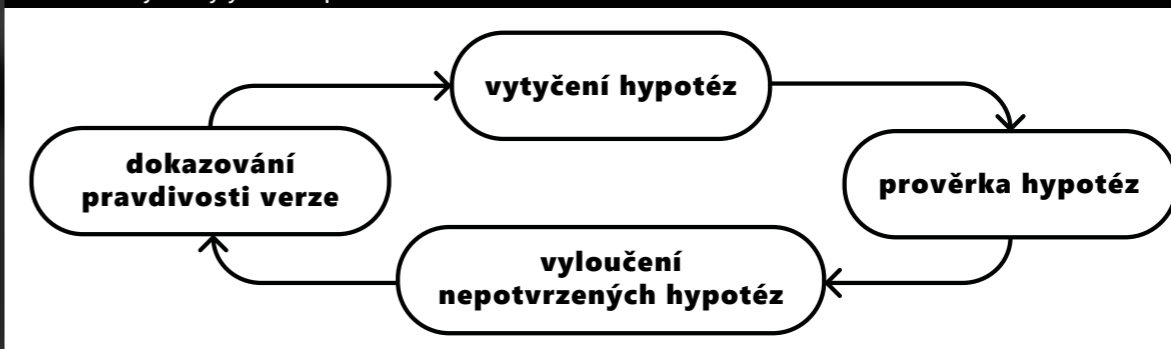
Schéma myšlení formou detektivních verzí – tvorba detektivní verze jako hypotézy

- 1. fáze – shromažďování (výběr, vyhledávání, zjišťování apod.) informací (stop apod.) významných pro předmětný případ (zakázku) detektivní činnosti, a to včetně všestranné a důkladné logické analýzy každého jednotlivého faktu;
- 2. fáze – všestranná logická analýza shromážděných materiálů, stop, dalších důkazů a informací, a to v jejich komplexnosti a z hle-

diska jejich vzájemného vztahu, a jejich následná syntéza, včetně vyvození domněnek (vymezení domněnek, tj. hypotéz tvořících základní stavební kámen detektivní verze);

- 3. fáze – vymezení důsledků, které by měly, či naopak neměly existovat, má-li být příslušná detektivní verze pravdivá; patří sem ale i určení praktických úkolů, opatření a postupů pro zjištění existence či neexistence vyvozených důsledků, které by měly či neměly existovat, má-li být detektivní verze pravdivá; do této fáze pak také řadíme z hlediska fyziodetekce přípravu fyziodetekčního vyšetření, a to včetně přípravy trsů a sérií otázek (podnětů).

METODA – Cyklus vytyčování a prověřování detektivních verzí:

Tato vývojová stádia schématu lze převést do množinového vyjádření k zjištění pravděpodobnosti existence, či neexistence důsledků, které by měly, či neměly existovat v případě pravdivosti, či naopak nepravdivosti jednotlivých vytyčených detektivních verzí. K prověřování takto vyvozených důsledků hypotéz (verzí) je možno využít i fyziodetekce.

Prověrka detektivních verzí

Vlastní prověrka detektivních verzí představuje shromažďování materiálů a informací k potvrzení či vyvrácení důsledků, které by měly či neměly existovat, má-li být příslušná detektivní verze pravdivá. Významným přístupem k tomuto úkolu může být rovněž fyziodetekce. Fyziodetekční vyšetření v podobě registrovaných grafických křivek vyjadřujících psychické reakce vyšetřované osoby v podobě fyziologických projevů (odrazů) na periférii organismu může být významným zdrojem nových informací sloužících

k potvrzení, či vyloučení existence či neexistence důsledků, jež by měly, či neměly existovat, má-li být příslušná detektivní verze pravdivá. Do této etapy tudíž řadíme vlastní proces fyziodetekčního vyšetření představující předkládání sérií podnětů (otázek) vyšetřované osobě a prostřednictvím fyziodetekčních přístrojů registraci odezvy psychických reakcí na předkládané podněty, projevující se na periférii organismu a registrované těmito přístroji v podobě grafických křivek.

Vylučování nepotvrzených detektivních verzí

Do této etapy řadíme třídění a všestrannou důkladnou analýzu materiálů (stop, důkazů) a informací, které umožňují rozhodnout o pravdivosti či nepravdivosti jednotlivých vymezených detektivních verzí. V této etapě ale rovněž dochází k případnému přeformulování některých detektivních verzí, případně k tvorbě

nových detektivních verzí, čímž se pak proces vrací do předchozí etapy – prověrky detektivních verzí. Z hlediska fyziodetekce využívané při prověřování detektivních verzí sem řadíme interpretaci výsledků získaných v procesu fyziodetekčního vyšetření.

Dokazování či další stanovení postupu v duchu potvrzených detektivních verzí

Jde o fázi spadající do detektivního dokumentování jakožto formy detektivní činnosti směřující k zajištění důkazních prostředků o průběhu zájmové skutečnosti, události či jevu (z hlediska detektivní zakázky) a o jejich aktérech. Jedná se tedy o činnost, ve které se již fyziodetekční vyšetření bezprostředně neprovádí, která však na základě výsledků fyziodetekčního vyšetření a z nich učiněných závěrů na fyziodetekční vyšetření navazuje a směřuje k prokázání učiněných závěrů jinými formami, metodami a postupy.

METODA – Tvorba a prověřování detektivních verzí:

3. FYZIODETEKCE V PROCESU PRÁCE S DETEKTIVNÍMI VERZEMI

V procesu tvorby detektivních verzí jde (z hlediska soukromé detektivní činnosti a jí realizované soukromé detektivní zakázky) o vytvoření myšlenkového modelu rekonstrukce zájmové skutečnosti, události či jevu, které jsou předmětem detektivního prověřování, detektivního pátrání či detektivního rozpracování (v některých případech i detektivního dokumentování) jakožto forem soukromé detektivní činnosti. Jde o myšlenkový model, jímž je rekonstruována kriminalisticky či detektivně relevantní skutečnost, událost či jev apod., a to buď v jednotlivých epizodách (částech), nebo v celém jejich průběhu.

Pro využití fyziodetekce v procesu zjišťování pravděpodobnosti existence či neexistence vyvozených důsledků detektivních verzí je velmi důležité, aby jevy, skutečnosti či události a vědomosti o nich, jež tvoří obsah vyvozených důsledků, byly takového charakteru, že o nich může vědět pouze osoba (okruh osob), která je aktérem (případně svědkem) takovéto skutečnosti, události či jevu, jinými slovy osoba, jež měla na kriminalisticky či detektivně relevantní události, skutečnosti či jevu účast, kterou se však snaží popírat nebo nepravdivě vysvětlovat.

Tyto významné momenty (jevy, skutečnosti, události, vědomosti apod.) musí pracovník detektivní agentury či samostatný detektiv odvozovat z důkladné systémové analýzy informací získaných (z hlediska detektivní činnosti) v procesu vyhodnocení způsobu průběhu zájmové události, skutečnosti či jevu (v trestní oblasti hovoříme o vyhodnocení způsobu spáchání trestného činu), vyhodnocení dostupných stop, informací apod. Takovéto vyvozené momenty (informace apod.) se pak mohou stát obsahem kritických (diferentních) podnětů (otázek), které ve vazbě s nekritickými (indiferentními) podněty (otázkami)

tvoří trsy a série podnětů (otázek) a jsou v průběhu fyziodetekčního vyšetření předkládány prověřované osobě (osobě vyšetřované metodami fyziodetekce).

Výchozím principem fyziodetekčního vyšetření je pak zjišťování reakcí na jednotlivé uměle vyvolané podněty (kladené otázky) v podobě sérií složených z tzv. trsů obsahujících podněty (otázkami) s diferentním a indiferentním obsahem. Takovými podněty mohou být otázky, fotografie, vyobrazení, diapozitivy, předměty apod., jakož i osoby. Podstatné je to, že obsahem těchto podnětů jsou momenty, fakta apod. jež tvoří současně obsah důsledků, které by měly či neměly existovat, má-li být detektivní verze pravdivá či nepravdivá.

Momenty, fakta, skutečnosti, jevy, okolnosti, události, informace apod. a z nich plynoucí vědomosti, jež tvoří obsah důsledků vyvozených z detektivních verzí a které se tak stávají i obsahem diferentních podnětů v procesu fyziodetekčního vyšetření, mohou směřovat především ke:

- a) zjištění, potvrzení nebo vyvrácení vztahu mezi aktérem události (v trestní oblasti osobou podezřelou ze spáchání trestného činu) a prošetřovanou událostí, okolností, skutečností či jevem;
- b) zjištění, potvrzení nebo vyvrácení vztahu mezi osobou, jež je podezřelá jako aktér události, a osobou, jež je událostí (skutečností, jevem, okolností apod.) nějakým způsobem poškozena;
- c) zjištění, potvrzení nebo vyvrácení vztahu mezi osobou podezřelou z aktérství v prošetřované události a objektem, jenž byl předmětnou událostí ohrožen nebo byl předmětem napadení;
- d) zjištění, potvrzení nebo vyvrácení vztahu mezi osobou podezřelou z aktérství v předmětné události a svědkem předmětné události;
- e) zjištění, potvrzení nebo vyvrácení vztahu mezi dvěma a více osobami podezřelými z aktérství v před-

mětné události nebo podezřelými z jiného vztahu k předmětné události;

- f) zjištění, potvrzení nebo vyvrácení vztahu mezi osobou a předměty (věcmi) pocházejícími z předmětné události nebo osobou a předměty či nástroji majícími vliv na vznik stop, skutečností, jevů apod. prověřované předmětné události;
- g) zjištění, potvrzení nebo vyvrácení předpokladů o existenci úkrytů osob (hledaných, pohřešovaných apod.) nebo věcí hledaných z různých důvodů, ať již jako věci zcizených nebo věcí, jež mají nějaký jiný vztah k prověřované události (např. v trestní oblasti věci a předmětů sloužících ke spáchání trestného činu nebo získaných trestným činem), a při existenci takovýchto úkrytů pak i k jejich vyhledání;
- h) zjištění, potvrzení, ověření nebo vyvrácení údajů prověřované osoby (podezřelého aktéra zájmové události, poškozeného, svědka apod.) o jejich pohybu v určitém prostoru a v určitém čase;
- i) zjištění, potvrzení, ověření či vyvrácení jiných detektivně významných skutečností (informací) uváděných určitou osobou.

Všechny tyto uvedené i další vztahy mohou být obsahem důsledků vyvozených z vytyčených detektivních verzí a mohou svědčit o pravdivosti či naopak o nepravdivosti těchto verzí. Mohou být tedy také obsahem diferentních podnětů (otázek) sloužících pro fyziodetekční vyšetření. Informace o vyhodnocených reakcích na takovéto diferentní podněty pak svědčí o určitém stupni pravděpodobnosti existence či neexistence důsledků vyvozených z detektivních verzí a ve své konečné podobě i o pravdivosti či nepravdivosti jednotlivých detektivních verzí. Systém diferentních podnětů musí tedy směřovat k zjištění, potvrzení, ověření nebo vyvrácení zmíněných vztahů.

JUDr. František Brabec
čestný prezident ČKDS
a výkonný ředitel ČS ESOBO

1. BRABEC, František (JUDr.) a kolektiv. Soukromé detektivní služby. Eurounion s.r.o., Praha 1995, str. 166–167.
2. BRABEC, František. Využití fyziodetekce při prověrce operativně pátracích verzí. Čs. kriminalistika, roč. XVI / 83, č. 4, str. 357–363.

www.abasco.cz

služební výstroj

flexibilita
plánování směn

práce na HPP
i dohodu

nástup možný
ihned

- strážný a strážný psovod
- vedoucí objektu
- recepční / vrátný
- bezpečnostní pracovník v obchodech

800 108 111

e-mail: nabor@abasco.cz

**Kontaktujte
náborové oddělení**

MANAŽERSKÁ KOMUNIKACE

V dnešní době je již pojem management všeobecně znám. Jedná se o pojem všudypřítomný, protože bez vedení a řízení pracovníků by nemohla existovat žádná organizace, podnik a v podstatě celá společnost. Aby mohly jisté záležitosti bezchybně fungovat, je potřeba jim nastavit řád a pravidla, která budou dodržována a stejně je tomu v případě vedení lidí.

Bez správných řídicích mechanismů, výběru vhodných pracovníků a efektivní komunikace se vedení žádné firmy neobejde. Jde o proces, v němž skloubit faktory potřebné k organizování práce a lidí tak, aby vše dobře fungovalo, je nesmírně obtížné, zejména nemají-li firmy k dispozici dostatečné materiální, finanční, a hlavně personální zázemí.

Potřeba řídit se datuje od okamžiku, kdy se lidé poprvé pokusili dosahovat svých cílů prostřednictvím skupinové práce. Ve všech sférách produkujících nějaký zisk je nezbytné rozvinout funkci řízení. Řízení (management) prodělává v současnosti bouřlivý vývoj. Představuje specializovanou odbornou oblast lidské činnosti, bez níž se neobejde žádný organizační celek.

Vedoucí manažer většinou nevede jednotlivce, ale orientuje se na celý pracovní tým těch, kteří vzájemně kooperují na plnění společného úkolu. Tým je skupina tvořená ideálně pěti až devíti pracovníky (jak výzkumy prokázaly) s různými, navzájem se doplňujícími schopnostmi, respektující předem domluvená pravidla a navzájem si pomáhající k dosažení co nejlepších výsledků.

Každý člověk je jiný, proto se liší i styly řízení u vedoucích pracovníků. Styl řízení se u manažera většinou odvíjí od jeho typických osobnostních vlastností, které jsou jednak vrozené a jednak získané pracovními zkušenostmi a dovednostmi. Také záleží na tom, z jakých pracovníků, na něž bude řídicí styl aplikován, je tým tvořen. Velkou chybou manažera je nedostatek taktu a volba řídicího stylu bez respektu k celkovému charakteru pracovního týmu. Tato chyba se často vyskytuje u hodně mladých managerů, bez déleletových pracovních zkušeností, nebo naopak u managerů věkově hodně pokročilých, žijících tzv. z podstaty a setrvávajících na strnulých (rigidních) řídicích vzorcích.

O řídicích stylech je toho v odborné literatuře publikováno hodně. Jako psycholog připomínám alespoň nejběžnější z nich – styl autokratický, konzultativní, participativní, liberální, demokratický nebo koučink. Ze zmíněných stylů se jako nejefektivnější jeví kombinace některých z nich, hlavně však je třeba přítom cílit jak na rozvoj pracovníka, tak na prosperitu pracoviště.

Velké množství informací bylo zveřejněno rovněž o osobnosti manažera.

Měl by to být člověk asertivní, vyrovnaný, zkušený, nezaujatý a profesně vyspělý. Jeho pracovní výsledky by měly být prokazatelné a viditelné. Měl by být osobností, kterou budou uznávat a přirozeně respektovat nejen podřízení, ale i lidé ve vedení organizace.

Manažer je současně vyjednávač a vůdce, což je podstatně těžší než být jen odborníkem. Některé výzkumy ukazují, že mnozí ve svých profesích uznávají odborníky v řídicích funkcích naprosto selhali. Jejich slabinou byl zpravidla nevhodný způsob komunikace, přílišný individualismus, nezáměr o spolupracovníky, nedostatek logiky a také taktu, nerozhodnost. Jinak řečeno, i když byli ve své oblasti významnými odborníky, nezískali autoritu jako vůdčí osobnost. Vedoucí pracovník by měl mít něco jako řídicí cit. Měl by umět posoudit schopnosti i ambice svých podřízených, zajistit jim adekvátní podmínky pro plnění jejich úkolů a vhodně je motivovat.

Manažer by neměl sledovat jen své osobní zájmy a své postavení ve firemní hierarchii. Mohl by pak ztratit důvěru spolupracovníků, která se jen obtížně získává zpět. Nezbytný je u manažera dostatek empatie. Jde o to, aby se dokázal vcítit do posta-

vení druhého, uměl odhadnout jeho potřeby, vyslechnout jeho názory, aby lépe porozuměl jeho problémům. Nechceme-li či nejsme-li schopni druhého pochopit, nemůžeme se divit, že ani on nebude chápat nás.

Na osobnost manažera lze pohlížet z různých úhlů, o nichž padla jen zmínka

a nejsou v tomto článku dostatečně rozebrány. Jedná se např. o rozbor některých konkrétních vlastností manažera (intro, extroverze, hostilita, dominance, submise, sebedůvěra a další). Rovněž jde o rozbor manažerských rolí a funkcí, které jsou pro dobré vedení nezbytné. Psychologa by rovněž zajímaly vzájemné vztahy mezi manažerem a podřízenými, stejně jako jejich zpětná vazba. Tento článek je třeba vnímat jen jako obecné pojednání o práci manažera, detailní rozbor každého ze zmíněných prvků by totiž posloužil jako téma samostatné práce.

Jak jsem se již v úvodu zmínila, o manažerské komunikaci a manipulaci a jejich jednotlivých prvcích bude zmínka později. Zejména o komunikačních chybách, v nichž se často odráží osobnost manažera stejně jako celá komunikačně sociální situace, která nás mnohdy překvapí.

HESLO: Kdo neumí komunikovat, neměl by vést ostatní lidi

V první části článku jsme se zmínili o některých aspektech manažerské činnosti.

V této části budeme hovořit hlavně o komunikaci manažera. Zase se dotkneme jen některých komunikačních momentů, které nejsou v bohaté literatuře o komunikaci dostatečně rozebrány a které z pozice psychologa považujeme za nosné.

Jen připomeneme, že komunikace je součástí našeho života. Základ slova pochází z latinského „communicare“, což znamená „něco společně sdílet, přenášet informace z jednoho bodu k druhému, vzájemně je vyměňovat“.

Komunikace by ztratila svůj efekt,

kdyby nebyly vždy přítomny **základní články tzv. komunikačního řetězce**, to je **komunikátor** (ten, kdo jako první začíná mluvit), **komunikant** (ten, kdo jako první sdělení přijímá) a **komuniké** (obsah sdělení). Komunikace je hodně závislá na množství momentů, zejména však na tzv. motivaci ke komunikaci, která není příliš zdůrazňovaná. Tu vidím coby psycholog jako nosnou. Pod pojmem motiv rozumíme vnitřní pohnutku k nějaké činnosti. Motivace ke komunikaci znamená, že lidé spolu chtějí mluvit, něco si sdělit, třeba jen vypustit tzv. přebytečnou páru. Společnou motivaci ke komunikaci vnímáme jako fakt, že lidé si chtějí vyměňovat zprávy, jsou vnitřně naladěni spolu mluvit. Kdyby nechtěli, nejsou ke komunikaci tzv. motivováni.

Manažer by měl mít schopnost podřízeným říci vždy něco podstatného, nevytýkat jim jen chyby, netvářit se apriori dramaticky a vážně, ale zajímat se rovněž o pracovní prožitky podřízených. Vycházíme z faktu, že manažer je ve své

oblasti nejen odborník, ale i vůdčí osobnost. Pozor! Zmíněné rozhovory by nikdy neměly být ovlivněny bezprostřední negativní emocí, to je pak lepší nemluvit s podřízeným vůbec.

Jelikož je psychologie (nejobecněji vymezeno) věda o lidském prožívání a chování, je motivace ke komunikaci velmi úzce spjata s lidským prožíváním. Jde o to, jaké prožitky doprovázejí naše sdělení a vnímání komunikace – to velmi úzce souvisí s našimi motivy.

Lidské prožitky, motivy a následné chování by měly být, pokud je to možné, ve vzájemné symbióze.

Nyní uvedeme pár poznámek k neverbální (mimoslovní) komunikaci.

Způsob, kterým druhému něco sdělujeme, tlumočí nejen věcnou informaci, ale i náš vztah, prožitek k tomu, co říkáme.

Cílem našich neverbálních projevů by mělo být přispět ke zvýšení účinnosti manažerských postupů, zlepšit či změnit chování podřízených, zabránit zhoršení stavu.

Z pohledu psychologa by každý manažer měl dokázat vytvořit myšlenkovou komunikační mapu, tedy předem si v klidu promyslet co (příkaz, informaci, hodnocení), jakým způsobem, komu a kdy sdělit tak, aby byla posílena pracovníková psychologická obrana, navrácena duševní rovnováha a on mohl mít radost z práce.

Neverbální složka může být s verbální v souladu (kongruence), což je žádoucí, nebo v nesouladu (inkongruence) – příkladem může být nevídaná návštěva (slovy jsme šťastní, ale ve skutečnosti nám návštěva nepřišla vhod).

Neverbální komunikace je většinou řízena pravou, nedominantní hemisférou, která více vypovídá o citech a více vychází z podvědomí. Často upřímněji vypovídá o našem vztahu k tématu, osobě, věci, situaci.

Dominantní, levá hemisféra vyniká v úkolech vyžadujících logické myšlení, racionalitu, ovládané a řízené projevy.

Pravá hemisféra přispívá k tomu, že podporuje nebo úplně nahrazuje řeč, její pomocí vyjadřujeme emoce, pocity, nálady, postoje, používáme ji k sebe-prezentaci, snažíme se mnohdy cíleně ovlivnit postoje partnera, sdělujeme si zájem o sblížení, navázání intimnějšího styku.

Jedinec nekomunikuje jen slovy, ale celým svým tělem. Připomínáme zde základní prvky neverbální komunikace, které poukazují na prožitky komunikátora i komunikanta, na jejich vztah

k obsahu s d ě l e n í apod. Základními složkami **neverbální komunikace** jsou:

Mimika – její pomocí vyjadřujeme své emoce (radost, smutek, bolest, kulturně tradovaná gesta, zdvořilostní pohyby).

Proxemika – jedná se o to, jakou vzdálenost partnerovi v komunikaci povolíme, kterou naopak požadujeme a vítáme; v tomto smyslu rozlišujeme čtyři zóny (intimní, osobní, sociální, veřejnou).

Haptika – fyzický dotek; nejběžnějšími zónami fyzických doteků jsou ruce, ramena, hlava.

Posturologie – řeč (držení) těla; tělesné postoje a polohové konfigurace (vsedě, vleže, schoulení, vzpřímení).

Kinezika a gesta – řeč pohybu; vítání

šéfa povstáním, udeření pěstí do stolu aj.

Řeč očí a okohybných svalů – pohled příjemný, pichlavý, podezřívavý.

Úprava zevnějšku – např. účes, líčení, módní oblečení.

Z důvodů rozdílných osobností účastníků nebývá komunikace jednoduchým aktem. Vznikají i nepříjemné situace, které někdy dokonce nazýváme jako toxické. Vznikají např. u osobností, které často používají **pomlky v řeči**, někdy i dobře míněné pomlky v řeči jsou chápány špatně, jako např. trapné mlčení. Naopak nahlas a rychle mluvící vedoucí je podřízenými vnímán jako křikloun. Významnou roli hraje rovněž hlasitost řeči, její rychlost, střídání tónu, volba slov, v komunikaci tomu říkáme **vokální exprese** (paralingvistické jevy). Množství lidí mluvících

najednou, hluk, rámus překřikování se, to vše označujeme jako **komunikační šum**. Efektivní manažer by měl podle charakteru práce eliminovat šum na minimum, neboť v jeho důsledku neustále hrozí vznik komunikačního konfliktu.

Komunikační konflikt je napjatá situace, v níž dvě či více stran jednájí podle svých protikladných zájmů a plánů a ani jedna nechce opustit své „bitevní pole“ a chce se prosadit. Proto je pro manažera významné citlivě vnímat a věcně hodnotit symptomy konfliktu co nejdříve.

Rozpoznat, kdo nebo co je spouštěčem konfliktu, proč, kdy a jak konflikt eskaluje, projevy vrcholu konfliktu, včetně jeho zklidnění a následného post-konfliktního stavu, to jsou základní komponenty každého konfliktu. Spouštěčem konfliktu bývají jak vnější situace (horko, zima, rámus), tak jiní lidé (nepříjemné osoby, lobbisté, diametrálně odlišná osobnost) nebo naše vlastní „já“ (např. naše hodnoty či temperament, naše emocionalita).

V okamžiku, kdy se začne v lidech hromadit napětí, je zásah manažera či jiné osoby mající respekt týmu nutný. Vhodný je v takové chvíli i přesun pozornosti pracovníků na jiné téma, využití humoru, pauza nebo vstup jiné nezasevěné osoby. Po odeznění konfliktu dochází ke zklidnění situace, kdy účastníci konfliktu přemýšlejí a rekapitulují své chování, proč konfliktní situace nastala.

Komunikace hraje v organizaci rozhodně významnou roli. Přes velké množství materiálu ke komunikaci publikovaného jsme se v našem článku zmínili jen o některých aspektech manažerské komunikace a uvedli jsme alespoň ty (existují ještě další), které považujeme za důležité.

Bude-li čtenář chtít podrobnější a další informace, nechť se laskavě obrátí na redakční radu časopisu, ta mu zprostředkuje kontakt.

Mgr. Zoja Kalivodová, CSc.
psycholog

KPKB
KOMORA
PODNIKŮ
KOMERČNÍ
BEZPEČNOSTI

ČLENOVÉ KOMORY PODNIKŮ KOMEČNÍ BEZPEČNOSTI ČR

ČASOPIS BEZPEČNOST S PROFESIONÁLY VZNIKÁ DÍKY PODPŮŘE TĚCHTO ČLENSKÝCH FIREM KPKB ČR:

ATALIAN CZ s.r.o.
AVATICA, U Trosary 921/3,
CZ 158 00 Praha 5 – Jiraniice
www.atalian.cz

HIGH SECURITY PRODUCTS, a. s.

Podobázkou 378/1
140 00 Praha 4
www.hsp.cz

Agentura Pancoř, s. r. o.

R. dubu 2330/2b, Chodov
149 00 Praha 4
www.pancoř.cz

European Security Solutions s.r.o.

Tyrlkova 3214/8,
695 01 Hodonin

ESESO

ATON Security s.r.o.

Na Stráži 1576/35
190 00 Praha 9
www.clearline.cz

TRVIS – Centrum vzdělávání, s.r.o.

Na Letišti 355/8
182 00 Praha 8
www.trvis.cz

ECES Institut, s.r.o.

Kutsavova 547/112
703 00 Ostrava
www.eces.cz

Hawking group, s.r.o.

Rybář 716/24
110 00 Praha 1
michal.bavensky@gmail.com

Silvermen s.r.o.

Batry 6
602 00 Brno
www.silvermen.cz

ELSERVIS - Ivo Kolář

Dělnická 898/15
161 00 Praha 5

SIMACEK FACILITY CZ spol. s r. o.

Trnkova 34
628 00 Brno
www.simacek.cz

WAKENHAT FIN s.r.o.

Saudekova 560/8
108 00 Praha 10 Maláškov
www.wakenhat.cz

SYBENAM - Systém bezpečnosti na míru

U Klavny 2627/7,
150 00 Praha 5
www.sybenam.cz

ANIM plus – RS, s. r. o.

Areál T1 M2, 775 01
Veleň – Chrást
www.anim.cz

General Provider s.r.o.

Sídla Kodaňská 432/15
101 00 Praha 10
www.generalprovider.cz

UNISEC s.r.o.

Regrova 54
263 01 Příbram
www.unisek.cz

RAM SECURITY s. r. o.

Na Vyšebudu 139
250 66 Zábřeh
www.ramsecurity.cz

Security MCO s.r.o.

Struha 865
517 54 Vamberk
www.mco-security.cz

Trade Corporation s.r.o.

Moravská 273/21,
338 00 Praha 1
info@tcorp.cz

Ing. Martin Neuschl

Sachetova 391
261 01 Příbram

APEurope s. r. o.

Kapova 42/14
113 00 Praha 1
www.aperurope.cz

CENTURION loss prevention a. s.

Kundratka 171/1944
180 82 Praha 8
www.centurionip.cz

ABAS IPS Management s. r. o.

Jankovcová 1568/2c
170 00 Praha 7
www.abas.cz

Solidita s.r.o.

Jelábčova 418
250 73 Račovice
www.solidita.cz

Synergia management czech s.r.o.

Brnišova 557/10
150 00 Praha 5
www.synergia.cz

Česká pošta Security, s.r.o.

Sídla Polníckých vojáků 908/4
Nové Město, 110 00 Praha 1
pretek.roman@cpsec.cz

ARES GROUP s.r.o.

Blušská 189/12
142 00 Praha 4
www.ares-group.cz

Preventa Service s.r.o.

Kaučkovova 547/13
703 00 Ostrava – Vítkovice
www.preventa.cz

Čechymen Financial reals.r.o.

Na Mlýnské 33/3a,
702 00 Ostrava
www.cechymen.cz

Pro Bank Security, a. s.

Václavské nám. 21
113 00 Praha 1
www.probank.cz

O.K. SHOOTING Security, s.r.o.

Záhradná 746/36
900 51 Zohor
Slovenská republika
www.ok-shooting.sk

INEX Česká republika s.r.o.

Neumannova 11
412 01 Litoměřice
www.inex.cz

Národní stálá konference o bezpečnosti (NSKB), z.s.

Chudimská 1009/30
102 00 Praha 10
www.nskb.cz

RTH Security, s.r.o.

Jeřábkova 4
140 00 Praha 4
www.obopraty.wd.cz

PRIMM bezpečnostní služba s. r. o.

Kubelčova 329
109 00 Praha 10
www.primm.cz

Stratia s.r.o.

Podolská 13/28
147 00 Praha 4
www.stratia.cz

OKO 69 s.r.o.

Bředinova cesta 192/8
412 01 Litoměřice
www.oko69.cz

INPOS SECURITY

Kotkovy Újezdec 42
251 68 Kamenice
www.inpos.cz

ČVUT - Fakulta biomedicínského inženýrství

Sportovní 2311, Kladsno
https://www.fbi.cvut.cz/

GADO s.r.o.

Heršpická 116
639 00 Brno
www.gado.cz

INCRISCO s.r.o.

Sádecká 400
252 30, Řevnice
info@incrisco.cz

